

บทที่ 2

ความเป็นมาแนวคิดทฤษฎีของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ และหน่วยงานที่รับผิดชอบในการแก้ไขอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

2.1 ความเป็นมาแนวคิดทฤษฎีของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (Economic Crime) เกิดขึ้นมานานแล้ว และมีการพัฒนาการกระทำความผิดอย่างต่อเนื่องเป็นระบบก้าวหน้าเทคโนโลยีใหม่ๆ ถ้าสมมุติอยู่ตลอดเวลาได้มีการเรียกขานชื่อแตกต่างกันออกไป สุดแต่ว่าจะตรงกับความคิดในลักษณะใด เช่น อาชญากรรมคอเชิ้ตขาว (White - Collar - Crime) อาชญากรรมทางธุรกิจ (Business Crime) อาชญากรรมทางการพาณิชย์ (Commercial Crime) อาชญากรรมที่เกิดจากหน่วยงานธุรกิจเอกชน (Corporate Crime) องค์กรอาชญากรรม (Organized Crime) อาชญากรรมอาศัยโอกาสจากการประกอบอาชีพ (Occupation Crime) ซึ่งทั้งหมดล้วนมีความหมายในทำนองเดียวกัน คือ การกระทำความผิดโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้มาซึ่งผลกำไร หรือผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ โดยเป็นการกระทำความผิดต่อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและพาณิชย์ที่มีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ

Edwin H. Sutherland¹ เป็นบุคคลแรกที่ปลุกกระแสความคิดให้คนหันมาศึกษาอาชญากรรมทางเศรษฐกิจควบคู่ไปกับอาชญากรรมธรรมดา โดยศึกษาเกี่ยวกับอาชญากรรมคอเชิ้ตขาว (White - Collar - Crime) ได้เสนอรายงานวิจัยปี ค.ศ.1949 เรียกร้องให้คนหันมาสนใจ การกระทำความผิดของบุคคลในวงสังคมชั้นสูง โดยเปลี่ยนความเชื่อที่ว่าอาชญากรรมเกิดขึ้นในชนชั้นล่างของสังคมเท่านั้น และได้ให้นิยามว่า เป็นความผิดที่กระทำลงโดยบุคคลที่มีผู้สนับสนุนด้านสื่อ มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม (Person in upper socio - economic class) ได้อาศัยตำแหน่งหน้าที่การงานของเขาเหล่านั้นเป็นช่องทางในการกระทำความผิด และความผิดดังกล่าวก่อให้เกิดความเสียหายต่อวงธุรกิจตลอดจนเศรษฐกิจของประเทศ

¹ E.H. Sutherland, White Collar crime.N.Y.Holt , rineheart and Winton. (1961). pp. 9-10.

อ้างใน วีระพงษ์ บุญโญภาส. (2547). อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ. หน้า 5-7.

Reckless นักอาชญวิทยาจัดให้อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (White - Colla - Crime) อยู่ในประเภทของอาชญากรอาชีพที่ใช้เทคนิคขั้นสูงในการกระทำความผิด ซึ่งนอกจากจะเป็นผู้ที่มีความรู้ ประสบการณ์ มีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพหรืออาชีพที่ตนถนัด ยังมีคุณสมบัติพิเศษต่างจากอาชญากรอาชีพธรรมดา คือ

1. เป็นผู้ที่มิถุมิหลังที่คิดว่าอาชญากรอาชีพธรรมดา มีความเฉลียวฉลาด มีบุคลิกดีเป็นที่ยอมรับนิยมของคนทั่วไป
2. ใช้เทคนิคขั้นสูงซึ่งมีประสิทธิภาพในการกระทำความผิด ดังนั้น เมื่อเกิดการกระทำความผิดแล้ว จึงทำให้ยากแก่การสืบสวนสอบสวนจับกุม
3. ประกอบอาชญากรรมที่มีลักษณะไม่สะท้อนขวัญของประชาชน ไม่สร้างความโกรธแค้นแก่เจ้าทุกข์ในระยะแรก
4. มีวิธีการทำลายหลักฐานได้แนบเนียน เหลือหลักฐานมัดตัวน้อยที่สุด
5. เป็นอาชญากรรมที่ให้รายได้สูง และวิถีทางการดำเนินชีวิตของอาชญากรพวกนี้ปะปนอยู่กับสังคมของพลเมืองที่ดี

Aubert นักอาชญวิทยา กล่าวถึงเหตุผลว่าทำไมสังคมจึงไม่ประณามการกระทำที่ถือว่าเป็นอาชญากรคอเช็ดขาว (White - Collar - Crime) ในสังคมยุคก่อนๆ เหตุผล คือ

1. พฤติกรรมที่ถือว่านักธุรกิจสร้างความเสียหายให้กับสังคมส่วนรวม เพิ่งจะถือว่าเป็นการกระทำความผิดเมื่อประมาณปลายศตวรรษที่ 18 โดยถือว่าการฉ้อโกง การปลอมแปลงหรือการโฆษณาที่ไม่ตรงตามความจริง ให้เป็นความผิดอย่างหนึ่งเมื่อปลายศตวรรษที่ 18 เป็นต้นมา แต่การพิสูจน์ในยุคนั้นต้องมีการพิสูจน์อย่างชัดเจนว่า ผลการหลอกลวงปลอมแปลงโฆษณาสร้างความเสียหายให้เห็นเป็นรูปธรรมอย่างมาก นอกจากนี้ปรัชญาในส่วนของประกอบธุรกิจที่เรียกว่า “การประกอบธุรกิจอย่างเสรี” โดยถือว่าผู้บริโภคต้องระวังตัวเอง ถ้าไม่ระวังพลาดพลั้งก็เสียเปรียบเอง ขอบเขตของปรัชญานี้ใช้กันอย่างกว้างขวางมากในยุคนั้น จนทำให้เกิดหลักเกณฑ์ในทางกฎหมายว่า “ผู้ซื้อต้องระวัง”

2. สาธารณชนมักจะไม่ค่อยมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มก้อน ในการคัดค้านอาชญากรคอเช็ดขาว (White - Collar - Crime) เพราะสาธารณชนมองว่าอาชญากรรมประเภทนี้ยังอยู่ก้ำกึ่งระหว่างพฤติกรรมธรรมดาของนักธุรกิจที่ต้องแสวงหากำไรและความได้เปรียบ ด้วยการฝ่าฝืนกฎหมาย ซึ่งต่างจากอาชญากรที่ใช้กำลังรุนแรงทั่วไป ซึ่งมักจะมีการแสดงออกในรูปแบบที่รุนแรงเสมอ การที่ประชาชนมองว่าอาชญากรคอเช็ดขาวอย่างไม่น่าประณามเช่นนี้ ทำให้การร่วมมือของประชาชนต่อเจ้าหน้าที่ไม่ดีเท่าที่ควร หรือแทบจะไม่ให้ความร่วมมือเลย

วีระพงษ์ บุญโญภาส ได้ให้ความหมายอาชญากรรมทางเศรษฐกิจไว้ว่า “การกระทำ ความผิดอกฎหมาย ซึ่งมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ โดยมีได้จำกัดเฉพาะ ความผิดกฎหมายอาญาเท่านั้น ผู้กระทำความผิดดังกล่าวมักเป็นผู้ที่มีสถานภาพในทางสังคม มีตำแหน่งหน้าที่การงานและความรู้”

จากลักษณะพิเศษของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่แตกต่างไปจากอาชญากรรมธรรมดา สามารถเปรียบเทียบลักษณะที่แตกต่างกันได้ดังนี้²

ตารางที่ 2.1 ตารางเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอาชญากรรมทางเศรษฐกิจกับอาชญากรรมธรรมดา

อาชญากรรมธรรมดา	อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ
1. เกิดขึ้นโดยอาศัยช่องว่างและ โอกาส ในการกระทำผิดโดยทั่วไป	1. เกิดขึ้นโดยอาศัยโอกาสและช่องว่างทางความรู้ ในวิชาชีพหรือตำแหน่งหน้าที่
2. ผลการกระทำจะปรากฏในระยะเวลานาน ผู้เสียหายจะรู้ตัวรวดเร็ว และเกิดผลโดยตรง ต่อผู้เสียหาย	2. กว่าจะรู้ผลของการกระทำต้องใช้เวลาและ อาจมีผู้ได้รับความเสียหายเป็นจำนวนมาก
3. พยานยืนยันการกระทำผิดได้อย่างชัดเจน	3. ความชัดเจนของพยานหลักฐานหาได้ยาก อาจต้องประสบปัญหาในระยะสืบปฏิบัติ
4. มีผลกระทบต่อความรู้สึกร่วมของผู้ถูกระทำ รวมถึงประชาชนผู้ได้รับทราบเหตุการณ์	4. อาจไม่ก่อความรู้สึกร่วมต่อบุคคลหรือ ประชาชนที่ไม่เกี่ยวข้องจากผลเสียหายที่เกิดขึ้น
5. ทรัพย์สินที่ถูกประทุษร้ายอยู่ในวงเงินไม่สูง และการประกอบอาชญากรรมโดยทั่วไปเป็น การกระทำโดยเฉพาะบุคคลหรือเป็นกลุ่มก็ได้	5. ทรัพย์สินเสียหายหรือประทุษร้ายมีวงสูงและ มักจะมีการกระทำผิดในรูปขบวนการหรือ องค์การหรือกลุ่ม
6. มีผลกระทบต่อสวัสดิภาพของประชาชน ในวงจำกัด	6. มีผลกระทบต่อประชาชนและเศรษฐกิจ ความมั่นคงของประเทศเป็นส่วนรวม

² วัชวุฒิ หล่อตระกูล. (2533, มิถุนายน). “อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ.” วารสารอัยการ, ปี 13, ฉบับที่ 148. หน้า 14.

อาชญากรรมทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่มักมีลักษณะดังต่อไปนี้³

1. อาชญากรรมทางเศรษฐกิจมักมีภูมิหลังดีกว่าอาชญากรรมธรรมดา อีกทั้งยังมีความเฉลียวฉลาดที่เหนือกว่า มีความสุภาพ นุ่มนวลเช่นสุภาพชน พุดจาหวานลุ่มดี มีจิตวิทยาสูง สร้างความน่าเชื่อถือไว้วางใจแก่คนทั่วไปด้วยภาพพจน์ที่ดีเช่นนี้ จึงแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบได้อย่างไม่มีใครสงสัยว่าเป็นอาชญากร ประกอบกับผลตอบแทนในการกระทำความผิดทางเศรษฐกิจสูง ทำให้อาชญากรรมทางเศรษฐกิจสามารถดำรงชีวิตอยู่ท่ามกลางสังคมชั้นสูง มีความเป็นอยู่ที่ร่ำรวย มีฐานะมีหน้าตาในสังคม ความยากจนแทบจะไม่มีส่วนสัมพันธ์กับการเกิดอาชญากรรมประเภทนี้เลย ในทางตรงกันข้ามสถานการณ์ที่มั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองหรือมีบุคคลที่มีอิทธิพลสนับสนุนคุ้มครองอยู่เบื้องหลัง กลับเป็นปัจจัยเสริมช่วยอำนวยความสะดวกให้ผู้กระทำผิดประกอบอาชญากรรมได้ง่ายขึ้น
2. มีความสามารถในการกระทำความผิดสูง มักเป็นผู้เชี่ยวชาญชำนาญงานด้านเดียวกับเรื่องที่จะกระทำ หรือมีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะกระทำ มีการใช้เทคนิคที่มีประสิทธิภาพสูงในการกระทำความผิด มีการวางระเบียบแบบแผนดำเนินการต่างๆ เป็นไปอย่างมีขั้นตอนสามารถหลบเกลื่อนข้อมูลหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องในการกระทำความผิดได้เป็นอย่างดีจึงยากแก่การสอบสวนจับกุม
3. แรงจูงใจที่กระตุ้นให้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น มักจะไม่ได้มาจากการผูกขาดบาทอาฆาตแค้นหรือเกี่ยวข้องกับจิตสำนึกทางศีลธรรม ผู้กระทำผิดมักจะไม่สำนึกว่าการกระทำของตนผิดหรือขัดแย้งกับศีลธรรม ตรงข้ามผู้กระทำผิดอาจคิดว่าเป็นเรื่องของฝีมือ เป็นการท้าทายความสามารถ ความชำนาญที่ตนมีอยู่โดยมีผลตอบแทนจำนวนมากเป็นรางวัล
4. ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้มีจิตใจโหดเหี้ยม อารมณ์ บางครั้งผู้กระทำผิดอาจจะไม่ได้คำนึงถึงหรือรู้ไม่เท่าทันการณ์ ว่าผลร้ายที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น จะก่อให้เกิดผลเสียร้ายแรงเพียงใด มักเป็นผู้ที่ขาดความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวมโดยสิ้นเชิง
5. การกระทำความผิดมักไม่กระทำเพียงคนเดียว เพราะการประกอบอาชญากรรมทางเศรษฐกิจมักเกิดกับองค์กรที่เป็นนิติบุคคล ซึ่งมีการจัดระเบียบการปฏิบัติงานที่ซับซ้อนหลายขั้นตอน จึงเป็นการยากที่กระทำความผิดให้สำเร็จได้ลำพังคนเดียว โดยมากมักจะมีผู้สนับสนุนหรือร่วมลงมือปฏิบัติด้วยกันเป็นทีม ยิ่งจำนวนทุนทรัพย์ในคดีสูงเพียงใด จำนวนผู้กระทำจะยิ่งมากขึ้นตามไปด้วย หากเป็นการกระทำความผิดในองค์กรมักจะมีบุคคลในองค์กรนั้นรู้เห็นเป็นใจ หรือร่วมดำเนินการเองด้วยเป็นขบวนการเลขที่เดียว ทำให้ยากแก่การสืบหาต้นตอ เพราะมีผู้กระทำความผิดร่วมมือโยกโยกกันหลายระดับชั้น

³ วีระพงษ์ บุญโญภาส. (2547). อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ. หน้า 15-16.

ทฤษฎีเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ⁴

ทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่างกัน (Differential Association Theory)

Edwin H. Sutherland เป็นบุคคลแรกที่ก่อรูปทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่างกันขึ้นมา โดยได้ตั้งคำถามหลักไว้ว่า ทำไมอาชญากรรมคอเชิ้ตขาว (White - Collar - Crime) จึงมองพฤติกรรมในทางธุรกิจที่ผิดกฎหมายของคนว่าเป็นสิ่งที่ยอมรับได้ ซึ่งผลการวิจัย Sutherland ได้ข้อสรุปว่า คนเราจะกลายเป็นอาชญากรได้ ต้องผ่านการเรียนรู้จากการดำเนินชีวิตประจำวัน หรือการประกอบอาชีพจนมีทัศนคติ ค่านิยม และแรงจูงใจที่ทำให้มองว่า กฎหมายเป็นสิ่งที่ไม่น่าเคารพปฏิบัติตาม หรือแปลความหมายของสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่ไปในทางที่เห็นว่า การละเมิดกฎหมายเป็นสิ่งที่พึงกระทำและจากการเรียนรู้และรับเอาอุดมการณ์ที่ได้ถูกถ่ายทอดออกมาด้วยคำที่ตอกย้ำจากผู้คนในวงธุรกิจว่า "ธุรกิจ ก็คือ ธุรกิจ" จนกลายเป็นหลักประจำใจ ทำให้พวกเขาสามารถอ้างเหตุผลมาแก้ตัวได้เป็นอย่างดี

Sutherland มองว่าพฤติกรรมการกระทำความผิดเป็นสิ่งที่มิได้มีมาแต่กำเนิด หรือสืบทอดทางสายเลือดกรรมพันธุ์ ผู้กระทำความผิดมิได้เริ่มต้นด้วยความคิดที่จะก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ หากแต่เริ่มต้นชีวิตเช่นปัญญาชนทั่วไป ที่ต้องการงานที่มั่นคง ที่มีรายได้สูงและมีโอกาสก้าวหน้ากับมีครอบครัวที่อบอุ่นอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี แต่เมื่อต้องเข้าสู่การธุรกิจที่ต้องมีการแข่งขันสูง และทุกคนล้วนแต่มุ่งแสวงหาผลประโยชน์จากการประกอบอาชีพให้ได้รับผลตอบแทนมากที่สุด มีการติดต่อคบหาสมาคมทั้งทางตรงและทางอ้อมกับบรรดาผู้ที่มีพฤติกรรมเป็นอาชญากรรมบ้างแล้ว เริ่มจากการเรียนรู้พฤติกรรมและรับเอาวิธีการในการประกอบอาชญากรรมและถูกชักชวนเข้าไปสู่ระบบแห่งพฤติกรรมนั้นในที่สุด

ทฤษฎีกลวิธีเพื่อความเป็นกลาง (Techniques of Neutralization)

ทฤษฎีนี้เห็นว่าการกระทำความผิดมิได้เกิดจากการเรียนรู้ แต่เกิดจากการกำหนดแบบพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน โดยการใช้เหตุผลเพื่อปกป้องพฤติกรรมเบี่ยงเบนให้พ้นจากการถูกตำหนิของสังคม และช่วยลดความละอายใจในการกระทำความผิดผู้กระทำความผิดจะมีความรู้สึกสบายใจขึ้น ฉะนั้น ผู้กระทำความผิดจึงกระทำความผิดไปโดยไม่รู้สึกรู้ว่าตนทำผิด ปฏิเสธว่าตนไม่ได้ทำผิด หรือปฏิเสธความรับผิดชอบ โดยอ้างว่ากระทำโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรือปฏิเสธผู้เสียหาย โดยเฉพาะกรณีที่ผู้เสียหายเป็นรัฐบาลในประเทศโลกที่ 3 โดยเชื่อว่าไม่มีผู้เสียหายที่แท้จริง ในบางกรณี

⁴ กังวาล ศรีวิไล. อาชญากรรมทางเศรษฐกิจกับสภาพบังคับทางอาญา : ศึกษากรณีความผิดเกี่ยวกับการเงินการธนาคาร. หน้า 19-20.

ผู้กระทำความผิดจะประณามผู้ที่ประณามตน เพื่อเป็นข้ออ้างในการประกอบอาชญากรรม เช่น ในกรณีที่รัฐบาลในระบบการค้าเสรีออกกฎหมายมาควบคุมการดำเนินงานของบริษัทอย่างเข้มงวด ผู้บริหารจะหาข้อแก้ตัวในการหลีกเลี่ยงกฎหมายโดยมองว่า กฎหมายควบคุมดังกล่าวไม่จำเป็น และพวกเขาก็ออกกฎหมายเป็นพวกมือถือสาปากถือศีล ซึ่งข้อแก้ตัวเหล่านี้ช่วยลบเลือนความรู้สึกผิดหลังจากที่ได้กระทำความผิดมาแล้ว ทำให้อาชญากรทำผิดกฎหมายได้อย่างสนิทใจ

ตลาดเงิน ตลาดทุน จัดเป็นแหล่งระดมเงินทุนที่สำคัญของประเทศ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจหลายประเภทล้วนแล้วแต่มีผลเกี่ยวข้องโดยตรงกับแหล่งระดมเงินทุนนี้โดยไม่ต้องสงสัย เพราะเกี่ยวเนื่องจากปริมาณเงินเป็นจำนวนมากนั่นเอง

2.2 อาชญากรรมทางเศรษฐกิจเกี่ยวกับตลาดเงิน (Money Market)⁵

ความหมายของตลาดการเงิน

ตลาดการเงิน (Financial Market) หมายถึง ตลาดที่อำนวยความสะดวกในการโอนหรือเปลี่ยนมือของสินทรัพย์ทางการเงินจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่ง โดยสินทรัพย์ทางการเงินนี้อาจจะออกโดยหน่วยธุรกิจ สถาบันการเงิน และรัฐบาล

บทบาทของตลาดการเงิน

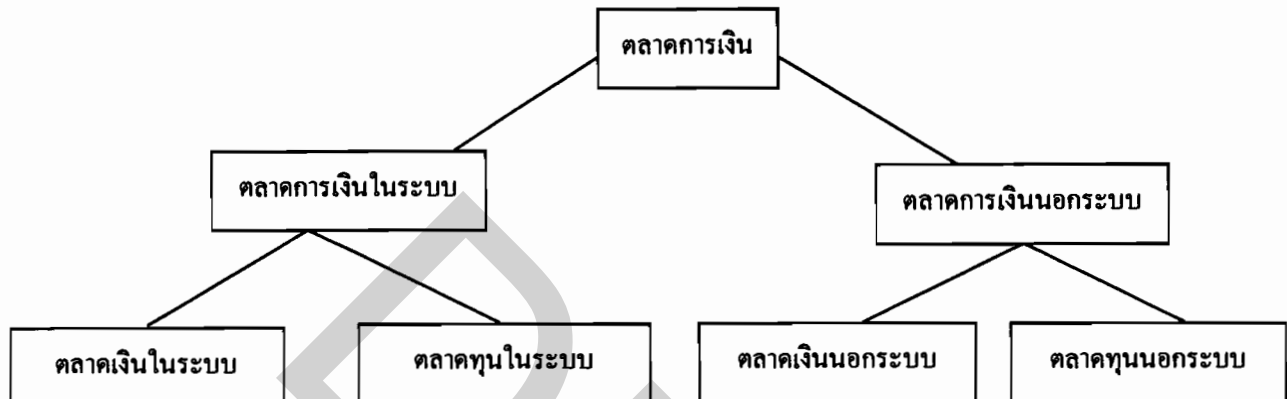
ตลาดการเงินมีบทบาทที่สำคัญหลายประการ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

- (1) ทำให้ผู้ออมทรัพย์ได้รับผลประโยชน์ตอบแทนในรูปของดอกเบี้ยและอื่น ๆ
- (2) ทำให้ผู้ลงทุนมีเงินไปใช้ในโครงการต่าง ๆ
- (3) ทำให้ผู้บริโภคมีมาตรฐานการครองชีพสูงขึ้น
- (4) ทำให้ระบบเศรษฐกิจมีการสะสมทุนของประเทศเพิ่มขึ้น
- (5) ทำให้เกิดความเจริญทางเศรษฐกิจ

⁵ กมล สุปรียสุนทร. (2546). บทความทางวิชาการ เรื่อง อาชญากรรมทางเศรษฐกิจในตลาดเงิน และ ตลาดทุนไทย. หน้า 141 – 144.

ประเภทของตลาดการเงิน

ตลาดการเงินแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ ตลาดการเงินในระบบ (Organized Market) และตลาดการเงินนอกระบบ (Unorganized Market) นอกจากนั้นในแต่ละตลาดยังแบ่งออกได้อีกเป็นตลาดเงิน (Money Market) และตลาดทุน (Capital Market) โดยแสดงได้ดังรูป

ภาพที่ 2.1 ประเภทของตลาดการเงิน

ตลาดการเงินในระบบ หมายถึง แหล่งการเงินที่มีการดำเนินงานโดยสถาบันการเงินต่างๆ ภายในขอบเขตของตัวบทกฎหมาย ระเบียบและกฎเกณฑ์ ในการปฏิบัติจะแตกต่างกันไปตามประเภทของสถาบันตามที่กฎหมายได้ระบุไว้

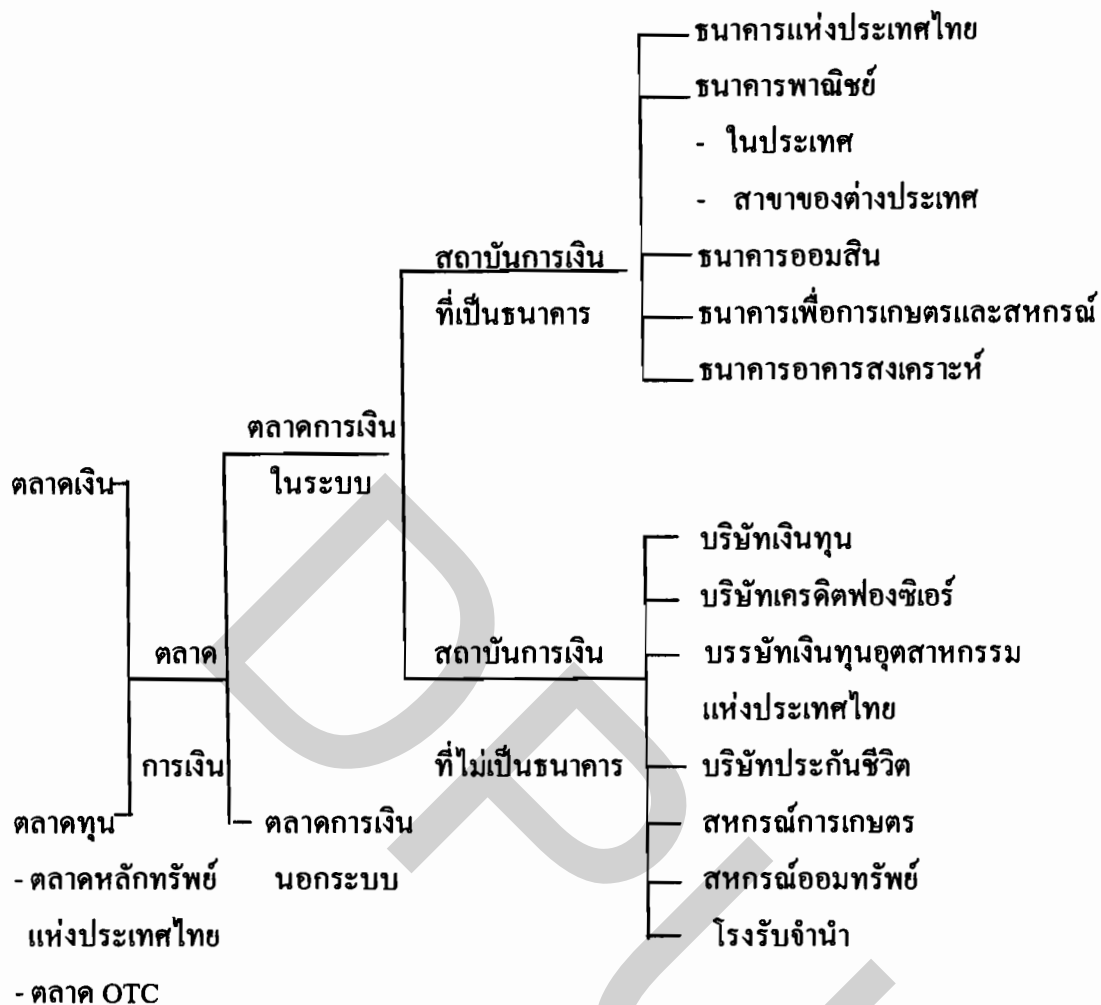
ตลาดการเงินนอกระบบ หมายถึง แหล่งการเงินที่เกิดขึ้นเองตามความต้องการของสิ่งแวดล้อม ระเบียบ กฎเกณฑ์และข้อตกลงต่างๆ ขึ้นอยู่กับความพอใจระหว่างผู้ที่ต้องการให้กู้และผู้ต้องการขอกู้ โดยระเบียบและกฎเกณฑ์จะยืดหยุ่นและไม่เป็นไปตามตัวบทกฎหมาย ตลาดการเงินนอกระบบที่ปรากฏชัดเจน เช่น การกู้ยืมเงินกันโดยตรง ธุรกิจทรัสต์เดือน การเล่นเกมแชร์ การซื้อขายลดเช็ค สินเชื่อสินค้า ธุรกิจการจัดคิวเงิน ซึ่งเป็นธุรกิจที่ต้องการดึงดูดให้มีผู้เข้าฝากใหม่ในธุรกิจเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างทวีคูณเพื่อทดแทนรายเก่า เป็นต้น

ตลาดเงินและตลาดทุน

ตลาดเงิน เป็นศูนย์กลางการกู้ยืมทุนระยะสั้น เวลาการชำระคืนไม่เกินหนึ่งปี เช่น การซื้อลดเช็ค การเบิกเงินเกินบัญชี การกู้ยืมระยะสั้นระหว่างธนาคารและสถาบันการเงินอื่นๆ เป็นต้น ตลาดเงินอาจแบ่งออกได้เป็นตลาดเงินในประเทศและตลาดเงินต่างประเทศ

ตลาดทุน เป็นศูนย์กลางการกู้ยืมและให้เงินกู้ระยะยาว โดยมีระยะเวลาการชำระคืนเกินกว่าหนึ่งปี เช่น การซื้อขายพันธบัตร หุ้นกู้ และหุ้นสามัญ เป็นต้น ตลาดทุนอาจแบ่งออกได้เป็นตลาดทุนในประเทศและตลาดทุนต่างประเทศ

โดยที่ตลาดเงินและตลาดทุนอยู่ในตลาดการเงิน แต่ก็มี ความแตกต่างกันหลายประการ คือ ความแตกต่างกันทางด้านระยะเวลาของการให้กู้ยืม ความเสี่ยง ตราสารที่ใช้ในการกู้ยืม ประเภทของสถาบันในตลาด วัตถุประสงค์ในการกู้ วิธีการกู้ และลักษณะผู้กู้ยืม

ภาพที่ 2.2 โครงสร้างสังเขปตลาดการเงินของไทย

ปัญหาของตลาดการเงินในประเทศไทย ได้แก่

1. ปัญหาโครงสร้างของตลาดการเงินในประเทศไทย
2. ปัญหาความมั่นคงของสถาบันการเงิน
3. ปัญหาความไม่สมดุลระหว่างการลงทุนและการออมในประเทศ
4. ปัญหาการพัฒนาตลาดทุนไม่เพียงพอ
5. ปัญหาการกระจุกตัวสูง (High Concentrations) ของสถาบันการเงิน

2.2.1 อาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวกับสถาบันการเงิน

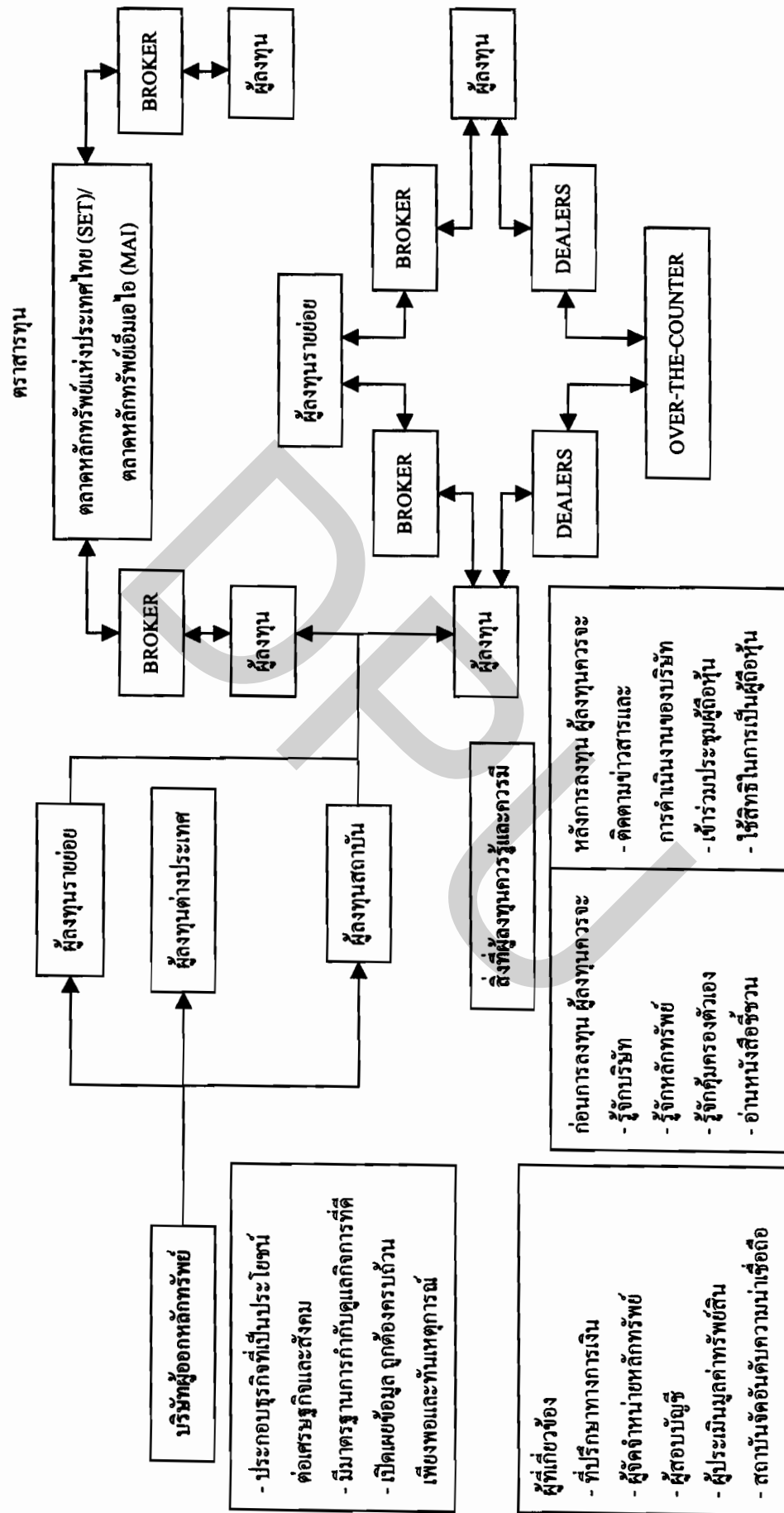
สถาบันการเงินเป็นแหล่งเงินในระบบที่มีความสำคัญในการส่งเสริมความคล่องตัวในการลงทุนด้านต่างๆ ให้แก่นักลงทุน และถึงแม้ปัจจุบันนักลงทุนหลายรายมีความสามารถที่จะแสวงหาแหล่งเงินทุนได้เองโดยตรงกับเจ้าของเงินหรือนักลงทุน (Investors) ก็ตาม แต่สถาบันการเงินก็ยังมีความสำคัญต่อการลงทุนอยู่มากและที่สำคัญที่สุด ก็คือ ธนาคารพาณิชย์เพราะมีความมั่นคงและมีความสามารถในการให้บริการธุรกิจเพื่อการลงทุนรายใหญ่ๆ ได้ มากกว่าสถาบันการเงินในรูปแบบอื่น ไม่ว่าจะเป็นบริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ฯลฯ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากนโยบายของธนาคารพาณิชย์ในอันที่จะเพิ่มผลกำไรจากการบริหารงานอย่างรวดเร็ว และสร้างความพึงพอใจแก่ลูกค้า จึงทำให้การปล่อยสินเชื่อกระทำไปโดยไม่มีการพิจารณาให้รอบคอบ เพราะการเน้นที่การบริการอย่างรวดเร็วในการให้สินเชื่อแก่ลูกค้ารายใหญ่ เพื่อให้เกิดผลสำเร็จในการดำเนินธุรกิจอย่างบรรลุเป้าหมายมากกว่าที่จะคำนึงถึงสถานะทางการเงิน หรือมูลค่าหลักประกัน ทั้งนี้ทั้งนั้นเพื่อให้สามารถปล่อยกู้ได้สัดส่วนที่ต้องการหรือปล่อยเงินกู้ให้บริษัทในเครือเดียวกัน เพื่อใช้ในกิจการส่วนตัวหรือปล่อยสินเชื่อที่มีความเสี่ยงสูงโดยมีการรับผลประโยชน์จากการปล่อยสินเชื่อนั้น เป็นต้น ลักษณะการกระทำเหล่านี้ถูกมองว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดาของการให้สินเชื่อ กล่าวคือ เป็นการมองในแง่เป้าหมายทางการตลาดจนขาดความระมัดระวังในเรื่องความเสี่ยงในหนี้ที่เกิดขึ้น เพราะลักษณะในการให้สินเชื่อที่กล่าวมาจะทำให้เกิดความเสี่ยง ซึ่งอาจมีผลเสียหายต่อความมั่นคงเกี่ยวกับฐานะทางการเงิน หากมีหนี้สูญเกิดขึ้นเป็นจำนวนมากก็จะกระทบเศรษฐกิจของประเทศอันนำไปสู่วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ ดังที่ได้เกิดขึ้นมาแล้วในปี 2540

นอกจากที่กล่าวมาแล้ว สถาบันการเงินโดยเฉพาะธนาคารพาณิชย์ได้ถูกผู้กระทำผิดใช้เป็นเครื่องมือในการทำธุรกรรมที่ผิดกฎหมายในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการฟอกเงิน การทุจริตในการโอนเงิน โกงกันข้ามชาติ อาชญากรรมบัตรเครดิต การยกยอกฉ้อโกงที่กระทำโดยผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจสั่งการของสถาบันการเงิน รวมตลอดไปถึงอาชญากรรมทางการเงินในรูปแบบต่างๆ ปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาระดับชาติและระหว่างประเทศ ซึ่งจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องรีบแก้ไข

ด้วยเหตุนี้บรรดาประเทศที่ได้รับความเสียหายจากพฤติกรรมดังกล่าว จึงได้ร่วมมือกันวางกฎเกณฑ์และข้อบังคับ เพื่อให้ประเทศสมาชิกปฏิบัติตามเป็นแนวทางเดียวกัน และให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องความร่วมมือในการดำเนินคดีอาญา ความร่วมมือในการริบทรัพย์ข้ามชาติ การส่งผู้ร้ายข้ามแดน รวมตลอดไปถึงบรรดาเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการในลักษณะเดียวกันด้วย

ตลาดแรก : บริษัทผู้ออกหลักทรัพย์ กับผู้ลงทุน

ตลาดรอง : ผู้ลงทุน กับผู้ลงทุน

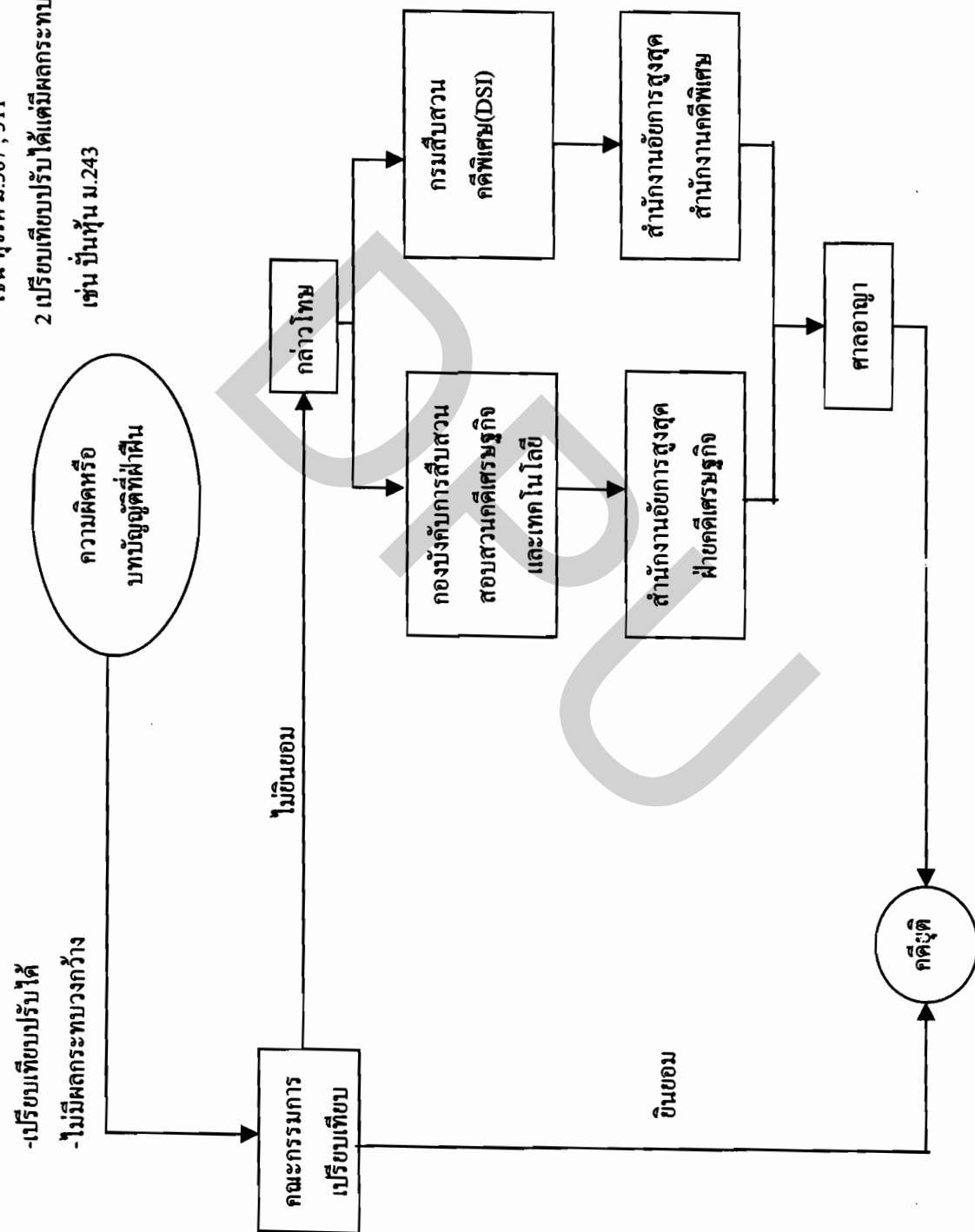
ภาพที่ 2.3 โครงสร้างตลาดทุน

2.2.2 อาชญากรรมทางเศรษฐกิจเกี่ยวกับตลาดทุน

ตลาดทุนของประเทศไทยได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับ นับตั้งแต่ได้มีการจัดตั้ง ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยขึ้นมาในปี 2518 จนถึงปัจจุบัน โดยมีตลาดหลักทรัพย์ฯ ทำหน้าที่ เป็นตลาดรองหรือศูนย์กลางในการซื้อขายหลักทรัพย์ และมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการออม ทรัพย์ของผู้ลงทุน และการระดมทุนระยะยาวของภาครัฐและเอกชน อย่างไรก็ตามการขายตัวของ ตลาดทุนมีส่วนสำคัญในการจูงใจให้ผู้ลงทุนส่วนหนึ่งเข้ามาแสวงหากำไรโดยการเก็งกำไรจาก การซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ฯ นอกจากนี้ยังมีผู้ลงทุนผู้บริหารของบริษัทจดทะเบียนส่วนหนึ่ง พยายามแสวงหาประโยชน์ในรูปแบบของการกระทำอันไม่เป็นธรรมต่างๆ เช่น การสร้างราคา หลักทรัพย์ การใช้ข้อมูลภายใน รวมทั้งมีบุคคลบางกลุ่มเข้ามาแสวงหาผลประโยชน์จากผู้ลงทุนโดย การประกอบธุรกิจหลักทรัพย์โดยไม่ได้รับอนุญาต การกระทำเหล่านี้ล้วนเป็นการกระทำที่ส่งผล กระทบกับเศรษฐกิจ โดยรวมและบั่นทอนความเชื่อมั่นของผู้ลงทุน สำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ด. ในฐานะหน่วยงานที่มีภารกิจหลักในการกำกับดูแลและพัฒนาตลาดทุน จึงมีหน้าที่สำคัญใน การกำกับดูแลธุรกรรมที่เกิดขึ้นในตลาดทุนให้เป็นไปอย่างยุติธรรม โปร่งใส และสามารถคุ้มครอง ผลประโยชน์ของผู้ลงทุนได้อย่างแท้จริง โดยได้กำหนดให้มีมาตรการในการดำเนินการกับผู้กระทำผิด ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ฯ

อย่างไรก็ดี ความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมในการซื้อขายหลักทรัพย์ยังคง สร้างความเสียหายและยังมิอยู่อย่างต่อเนื่อง รูปแบบของการกระทำที่ผิดนั้นสามารถแสดงให้เห็นได้ตามแผนภาพดังนี้

1. เป็นมาตรการที่เปรียบเทียบไม่ได้
เช่น ทูริค ม.307 , 311
2. เปรียบเทียบปรับได้แต่มีผลกระทบวงกว้าง
เช่น ปั่นหุ้น ม.243

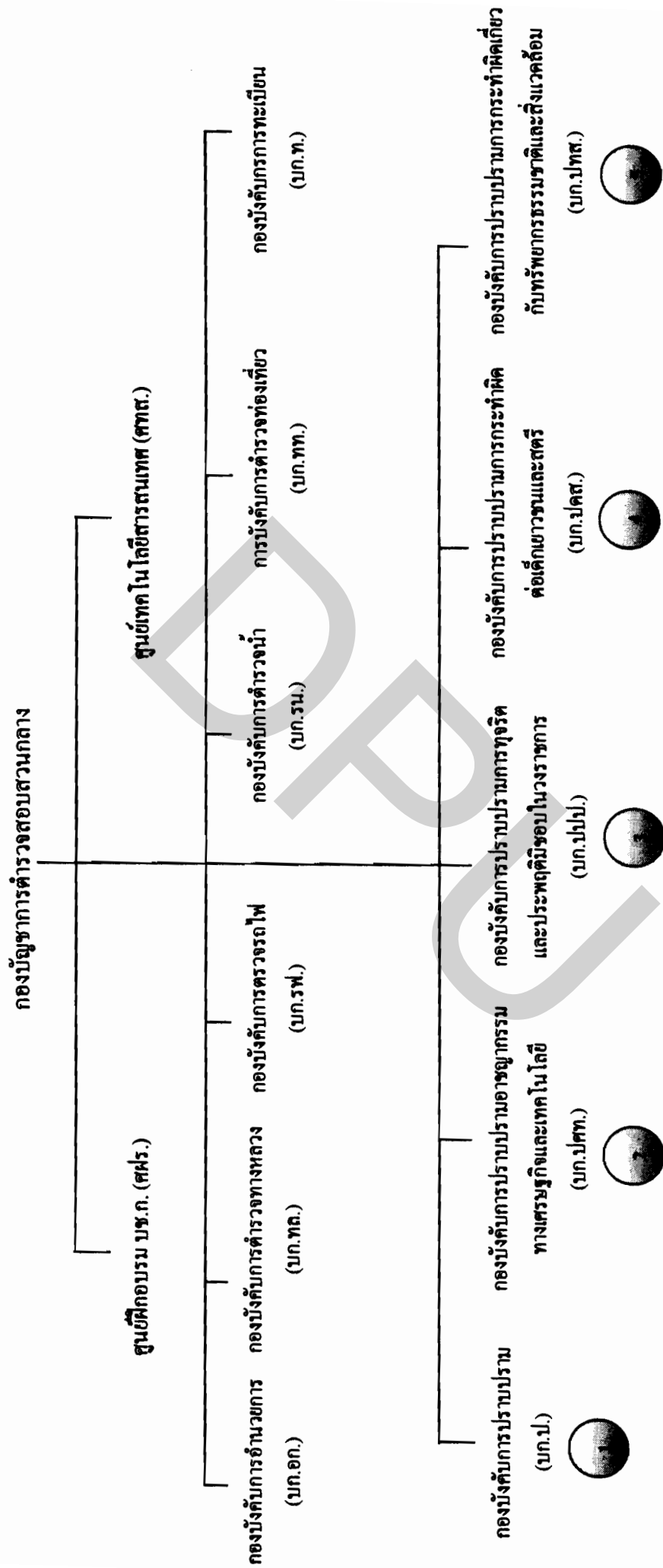
ภาพที่ 2.4 แสดงการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535

2.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายต่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

2.3.1 กองบังคับการปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี⁶

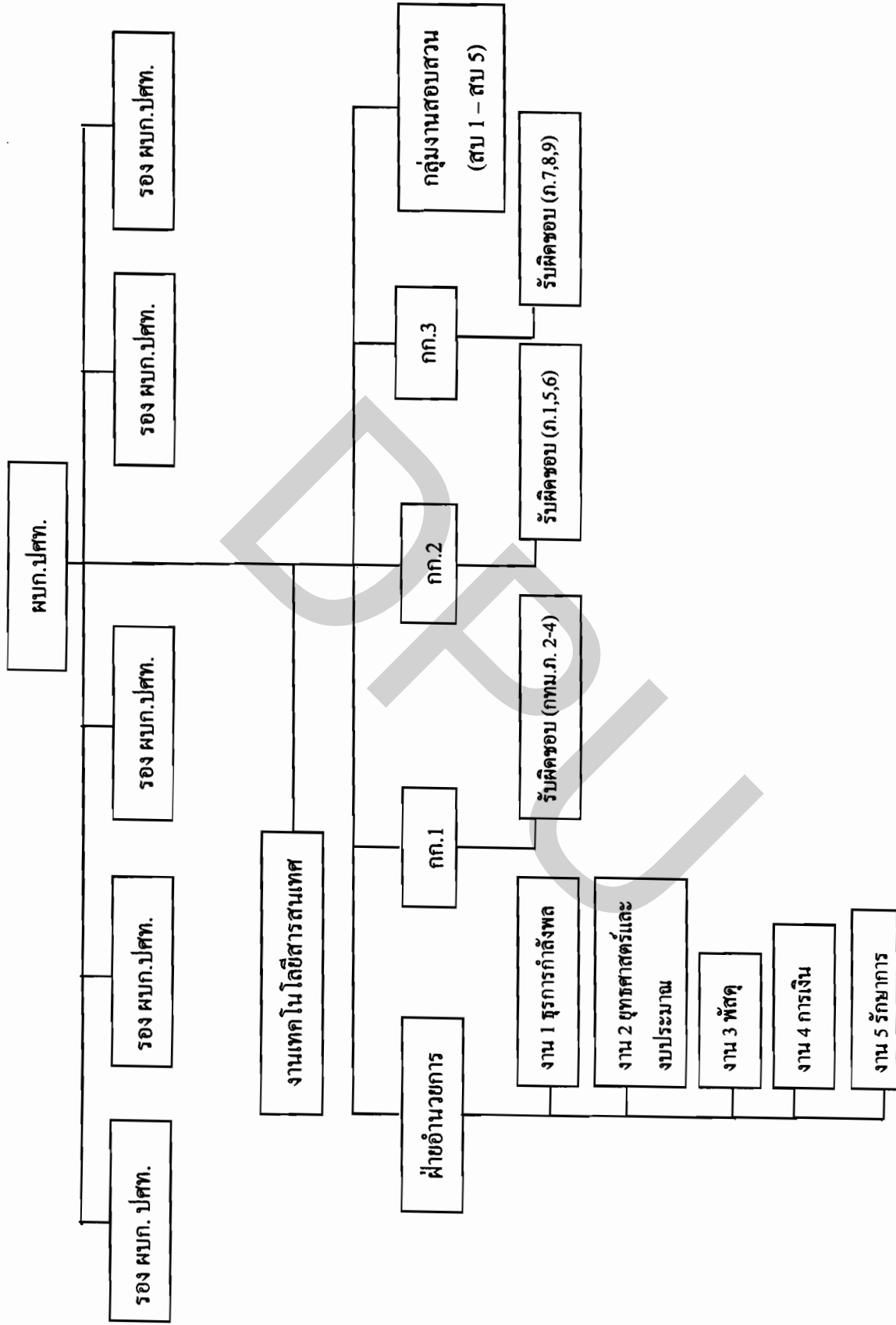
กองบังคับการปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี (บก.ปศท.) เดิมใช้ชื่อว่า กองบังคับการสืบสวนสอบสวนคดีเศรษฐกิจ เริ่มตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2508 โดยใช้ชื่อในขณะนั้นว่า กองทะเบียนคนต่างด้าวและภาษีอากร เป็นหน่วยงานที่ขึ้นตรงต่อกรมตำรวจในระยะแรก มีหน้าที่ส่วนใหญ่เกี่ยวกับงานทะเบียนคนต่างด้าวและภาษีอากรทั่วราชอาณาจักร ต่อมาวันที่ 25 กรกฎาคม 2530 ได้ปรับปรุงโครงสร้าง ใช้ชื่อว่า กองบังคับการสืบสวนสอบสวนคดีเศรษฐกิจ และโอนงานไปขึ้นกับกองตรวจคนเข้าเมือง วันที่ 30 ธันวาคม 2534 คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติให้ปรับปรุงโครงสร้างใหม่ โดยให้อยู่ในสังกัด กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง วันที่ 20 มีนาคม 2535 พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ 20) พ.ศ. 2535 มีผลตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้กองบังคับการสืบสวนสอบสวนคดีเศรษฐกิจมาอยู่ในสังกัด กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง ปัจจุบันกองบังคับการสืบสวนสอบสวนคดีเศรษฐกิจเปลี่ยนชื่อเป็น กองบังคับการปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2548 ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2548 มีผลตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา และยังคงอยู่ในสังกัด กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง ดังโครงสร้างต่อไปนี้

⁶ <http://www.cib.police.go.th/about.html>.

ภาพที่ 2.5 แผนผังโครงสร้างหน่วยงาน บช.ก. สายการบังคับบัญชา

1. กองบังคับการปราบปราม (บก.ป.) มีหน้าที่รับผิดชอบ กรณีเมื่อมีคดีความผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย ทรัพย์สิน ผู้มีอิทธิพล มีอำนาจ อาวุธสงคราม ปฏิบัติการพิเศษเกิดขึ้น
2. กองบังคับการปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี (บก.ปศท.) มีหน้าที่รับผิดชอบกรณีเมื่อมีคดีความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยี
3. กองบังคับการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (บก.ปปป.) มีหน้าที่รับผิดชอบกรณีเมื่อมีคดีความผิดเกี่ยวกับการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐทุจริตในวงราชการ
4. กองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดต่อเด็กเยาวชนและสตรี (บก.ปคส.) มีหน้าที่รับผิดชอบกรณีเมื่อมีคดีความผิดเกี่ยวกับการละเมิดการกระทำต่อเด็ก เยาวชนและสตรี แรงงาน การจัดระเบียบสังคม
5. กองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (บก.ปทส.) มีหน้าที่รับผิดชอบกรณีเมื่อมีคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ภาพที่ 2.6 แผนผังการแบ่งส่วนราชการกองบังคับการปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี (บก.ปศท.)

อำนาจหน้าที่และการบังคับใช้กฎหมาย

กองบังคับการปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี ประกอบด้วย

- (1) ฝ่ายอำนวยการ
- (2) กองกำกับการ 1
- (3) กองกำกับการ 2
- (4) กองกำกับการ 3
- (5) กลุ่มงานสอบสวน

อำนาจหน้าที่และการบังคับใช้กฎหมายโดยหลัก⁷ คือ

- (1) รักษาความสงบเรียบร้อย ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทั่วราชอาณาจักร
- (2) ปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับความผิดทางอาญาเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ หรือการกระทำความผิดโดยใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีอื่น
- (3) ปฏิบัติงานร่วมกัน หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

นอกจากนี้ กองบังคับการปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี ยังมีหน้าที่ตามระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติประกาศกำหนดดังต่อไปนี้

1. ฝ่ายอำนวยการ แบ่งออกเป็น 5 งาน คือ
 - งาน 1 มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานธุรการกำลังพล
 - งาน 2 มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานยุทธศาสตร์และงบประมาณ
 - งาน 3 มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานพัสดุ
 - งาน 4 มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านการเงิน
 - งาน 5 มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานรักษาการณั

⁷ กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2548. (2548, 30 มิถุนายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 122, ตอนที่ 51. หน้า 41.

2. กองกำกับการ 1 (กก.1)

มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมสืบสวนสอบสวน การกระทำผิดที่มีโทษทางอาญาเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ การกระทำความผิดโดยใช้ คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีอื่น หรือการกระทำผิดทางอาญาตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง ดังกล่าวในเขตพื้นที่รับผิดชอบและเขตพื้นที่ปกครองของกองบัญชาการตำรวจนครบาล ตำรวจภูธร ภาค 2 ตำรวจภูธรภาค 3 และตำรวจภูธรภาค 4 รวมทั้งงานอื่นที่ได้รับมอบหมายตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งของผู้บังคับบัญชา

3. กองกำกับการ 2 (กก.2)

มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย ป้องกันปราบปรามอาชญากรรม สืบสวนสอบสวน การกระทำผิดที่มีโทษทางอาญาเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ และการกระทำความผิดโดยใช้ คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีอื่น หรือการกระทำผิดทางอาญาตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง ดังกล่าวในเขตพื้นที่รับผิดชอบและเขตพื้นที่ปกครองของตำรวจภูธรภาค 1 ตำรวจภูธรภาค 5 และ ตำรวจภูธรภาค 6 รวมทั้งงานอื่นที่ได้รับมอบหมายตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับและคำสั่ง ของผู้บังคับบัญชา

4. กองกำกับการ 3 (กก.3)

มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย ป้องกันปราบปรามอาชญากรรม สืบสวนสอบสวน การกระทำผิดที่มีโทษทางอาญาเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ การกระทำความผิดโดยใช้ คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีอื่น หรือการกระทำผิดทางอาญาตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง ดังกล่าวในเขตพื้นที่รับผิดชอบและเขตพื้นที่ปกครองของตำรวจภูธรภาค 7 ตำรวจภูธรภาค 8 และ ตำรวจภูธรภาค 9 รวมทั้งงานอื่นที่ได้รับมอบหมายตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่ง ของผู้บังคับบัญชา

5. กลุ่มงานสอบสวน (สบ.1 – สบ.5)

มีอำนาจหน้าที่สอบสวนการกระทำผิดที่มีโทษทางอาญาเกี่ยวกับอาชญากรรมทาง เศรษฐกิจ การกระทำความผิดโดยใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยี หรือการกระทำทางอาญาตามกฎหมายอื่น ที่เกี่ยวข้องทั่วราชอาณาจักร โดยปฏิบัติงานดังนี้

(1) พิจารณาศึกษาค้นคว้า ประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายแพ่งและ พินัยกรรม รวมทั้งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

(2) พิจารณาศึกษาค้นคว้ากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งตาม que ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

(3) สอบสวนคดีอาญาเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ และการกระทำความผิดโดยใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีอื่น และการกระทำความผิดทางอาญาตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวทั่วราชอาณาจักร

(4) เป็นที่ปรึกษาดำเนินการเร่งรัดประสานงานและติดตามประเมินผลการปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการทางคดี ตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา

(5) งานการรายงาน การดำเนินการทางคดีตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา งานอื่นที่ได้รับมอบหมายตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับและคำสั่งของผู้บังคับบัญชา

คดีที่อยู่ในความรับผิดชอบ^{*}

1. ความผิดเกี่ยวกับการเงินและการธนาคาร ได้แก่

1.1 ความผิดเกี่ยวกับการเงินและการธนาคาร ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ เป็นผู้เสียหายหรือผู้ต้องหา

1.2 ความผิดเกี่ยวกับกฎหมายปริวรรตเงินตรา

1.3 ความผิดเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน

1.4 การฉ้อโกงโดยเอกสารผ่านทางธนาคารในการส่งสินค้าไปยังต่างประเทศ

1.5 การฉ้อโกงโดยการใช้เอกสารเลตเตอร์ออฟเครดิต หรือเอกสารการโอนเงิน หรือตัวแลกเงินระหว่างประเทศปลอม

1.6 การฉ้อโกงด้วยการใช้พันธบัตร สิทธิบัตรหรือใบหุ้นปลอมหรือใช้โดยมิชอบ

1.7 การฉ้อโกงในการซื้อขายตลาดค้าผลิตผลล่วงหน้า

1.8 การฉ้อโกงในการซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.9 การฉ้อโกงด้วยการใช้บัตรเครดิต ตัวแลกเงินเดินทางระหว่างประเทศปลอม

1.10 การฉ้อโกงหรือลักทรัพย์จากเครื่องจ่ายเงินอัตโนมัติ

1.11 ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลงเงินตรา

2. ความผิดเกี่ยวกับการค้าและการพาณิชย์ ได้แก่

2.1 การฉ้อโกงและฉ้อฉลในการซื้อสินค้าจำนวนมาก

2.2 การล้มละลายโดยฉ้อฉล

2.3 การให้หรือการโอนยกย้ายถ่ายเททรัพย์สินและนิติบุคคลในทางการค้า โดยมิชอบ

2.4 การปลอมแปลงใบส่งสินค้า

^{*} แบบทำคำสั่งอัยการที่ 26/2531 ลงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2531.

- 2.5 การจัดตั้งนิติบุคคลโดยมิชอบ
- 2.6 การฉ้อโกงโดยใช้เทคโนโลยีแผนใหม่ เช่น การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เทเล็กซ์

ปลอม

- 2.7 การปลอมแปลงดวงตราไปรษณีย์ขากรและอากรแสตมป์
- 2.8 การฉ้อโกงทางการค้าโดยใช้อุบาย
- 2.9 การฉ้อโกงบริษัทประกันภัย
- 2.10 การฉ้อโกงและการปลอมแปลงบัตรโดยสารยานพาหนะในการเดินทาง หรือ

เอกสารเดินทาง

- 2.11 การเปิดเผยความลับทางการค้าและทรัพย์สินทางปัญญา
- 2.12 การละเมิดลิขสิทธิ์ทางวรรณกรรมและศิลปกรรม
- 2.13 ความผิดเกี่ยวกับสิทธิบัตรและเครื่องหมายการค้า
- 2.14 ความผิดเกี่ยวกับการค้าและการพาณิชย์ที่เกิดขึ้นระหว่างประเทศ

3. ความผิดเกี่ยวกับการควบคุมโรคภัยไข้เจ็บและคุ้มครองผู้บริโภค และการกระทำที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะความผิดที่เกี่ยวกับอาหารและยา และกรณีอื่นๆ ในลักษณะเดียวกัน ดังกล่าว

- 4. ความผิดเกี่ยวกับการกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด
- 5. ความผิดเกี่ยวกับภาษีอากร สุลกากร สรรพากรและสรรพสามิต

ความผิดเกี่ยวกับป่าไม้ แร่ น้ำมันเชื้อเพลิงปิโตรเลียม และอื่นๆ ลักษณะเดียวกัน (ความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรไม่ได้อยู่ในอำนาจของกองบังคับการปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีเพราะมีหน่วยงานเฉพาะอยู่แล้ว)

เพื่อผลสัมฤทธิ์ในการปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ และเพื่อให้แนวทางปฏิบัติและมาตรการทางกฎหมายเป็นไปในทิศทางเดียวกัน สำนักงานอัยการสูงสุด จึงได้มีคำสั่งจัดตั้งสำนักงานคดีเศรษฐกิจและทรัพยากรขึ้น แยกต่างหากจากกองคดีอาญาทั่วไป โดยประสานงานร่วมกับกองบังคับการปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี มีพนักงานอัยการรับผิดชอบการดำเนินคดีอันเกี่ยวกับคดีเศรษฐกิจและทรัพยากรโดยเฉพาะ

2.3.2 สำนักงานคดีเศรษฐกิจและทรัพยากร

สำนักงานคดีเศรษฐกิจและทรัพยากร เป็นหน่วยงานในสำนักงานอัยการสูงสุด มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินคดีทั้งปวง อันเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจตามที่กฎหมายกำหนด สำนักงานคดีเศรษฐกิจและทรัพยากรได้จัดตั้งขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 15⁹ แห่งพระราชบัญญัติพนักงานอัยการ พ.ศ. 2548 ตามคำสั่งกรมอัยการ ให้มีฐานะเป็นกองย่อยในกองคดีอาญาเมื่อวันที่ 4 มกราคม 2531 ต่อมาโดยคำสั่งกรมอัยการที่ 26/2531 ลงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2531 กำหนดให้ความผิดแบบทำคำสั่งดังกล่าวที่มีได้อยู่ในอำนาจการพิจารณาของศาลแขวง เป็นคดีเศรษฐกิจและทรัพยากรและให้อยู่ในอำนาจการพิจารณาของกองคดีเศรษฐกิจและทรัพยากร ซึ่งก็คือสำนักงานคดีเศรษฐกิจและทรัพยากรในปัจจุบัน มีส่วนราชการในสังกัด 5 สำนักงาน ดังต่อไปนี้

อำนาจหน้าที่และการบังคับใช้กฎหมาย

1. ฝ่ายกิจการทั่วไป

มีอำนาจหน้าที่

- รับผิดชอบงานธุรการ งานสารบรรณคดี งานบริหารงานบุคคล งานเลขานุการ งานงบประมาณ งานการเงินและการบัญชี งานเกี่ยวกับอาคารสถานที่ พัสดุ และยานพาหนะของสำนักงาน
- ปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

2. สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีเศรษฐกิจและทรัพยากร 1

ตั้งอยู่ที่อาคารถนนรัชดาภิเษก ชั้น 6 รับผิดชอบความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจในเขตพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยประสานงานร่วมกับศาลอาญา

3. สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีเศรษฐกิจและทรัพยากร 2

ตั้งอยู่ที่อาคารถนนรัชดาภิเษก ชั้น 6 รับผิดชอบความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจในเขตพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยประสานงานร่วมกับศาลอาญา

4. สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีเศรษฐกิจและทรัพยากร 3

ตั้งอยู่ที่อาคารหลักเมือง ชั้นที่ 5 รับผิดชอบความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจในเขตพื้นที่ที่ได้รับมอบหมายโดยประสานงานร่วมกับศาลอาญากรุงเทพใต้

⁹ มาตรา 15 ในการใช้อำนาจหรือกระทำการตามที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือกฎหมายอื่นให้อธิบดีมีอำนาจทำคำสั่งเฉพาะเรื่องหรือวางระเบียบไว้ให้พนักงานอัยการปฏิบัติได้

5. สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีเศรษฐกิจและทรัพยากร 4

ตั้งอยู่ที่อาคารหลักเมือง ชั้นที่ 4 รับผิดชอบความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ
ในเขตพื้นที่ที่ได้รับมอบหมายโดยประสานงานร่วมกับศาลอาญากรุงเทพใต้

6. สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีเศรษฐกิจและทรัพยากร 5

ตั้งอยู่ที่อาคารธนบุรี ชั้นที่ 2 รับผิดชอบความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ
ในเขตพื้นที่ที่ได้รับมอบหมายโดยประสานงานร่วมกับศาลอาญาธนบุรี

คดีที่อยู่ในความรับผิดชอบ

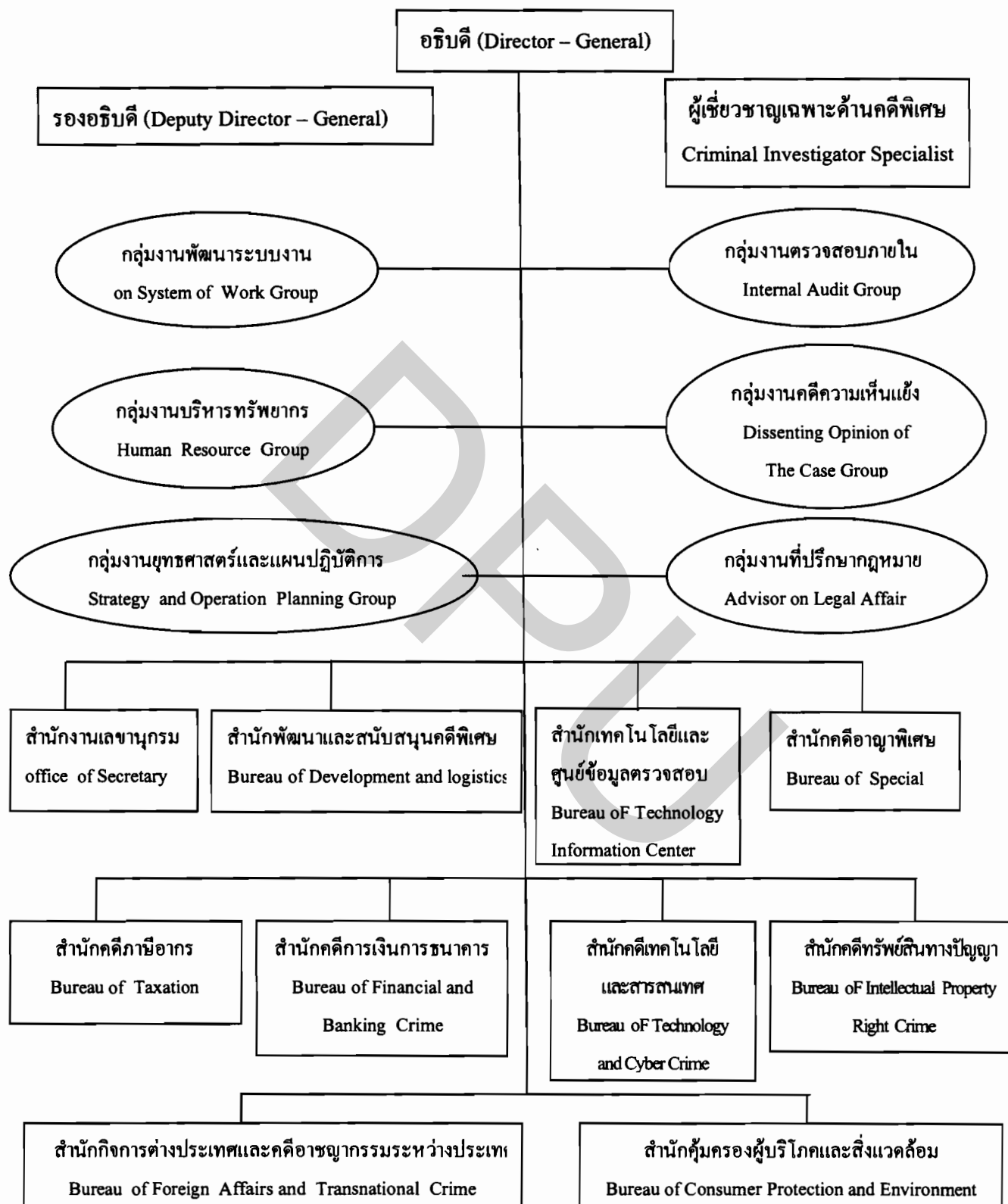
สำนักงานคดีเศรษฐกิจและทรัพยากร รับผิดชอบคดีความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจเช่นเดียวกับกองบังคับการปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี ซึ่งทั้งสองหน่วยงานจะประสานงานร่วมกันโดยที่พนักงานสอบสวนจะสรุปสำนวนความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่อยู่ในอำนาจ แล้วส่งไปยังสำนักงานคดีเศรษฐกิจและทรัพยากร เพื่อพนักงานอัยการพิจารณาสั่งฟ้อง หรือสั่งไม่ฟ้องต่อศาล

แม้รัฐบาลจะได้ดำเนินการจัดตั้งกองบังคับการปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี สำนักงานคดีเศรษฐกิจและทรัพยากร ขึ้นมาเพื่อควบคุมอาชญากรรมทางเศรษฐกิจก็ตาม แต่ก็มิได้ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากปริมาณคดีเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจมิได้ลดลง แต่คดีความผิดบางประเภทกลับเพิ่มขึ้นและทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นด้วย โดยเฉพาะคดีความผิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดไม่เป็นธรรมในการซื้อขายหลักทรัพย์ที่ทำความเสียหายมูลค่ามหาศาลกับประเทศ ด้วยเหตุนี้เองรัฐบาลจึงจัดตั้งกรมสอบสวนคดีพิเศษขึ้นเพื่อควบคุมและปราบปรามอาชญากรรมที่มีลักษณะพิเศษ โดยให้อำนาจหน้าที่การบังคับใช้กฎหมายและเทคนิคพิเศษบางประการเพิ่มขึ้นจากที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

2.3.3 กรมสอบสวนคดีพิเศษ¹⁰

กรมสอบสวนคดีพิเศษ (Department of Special Investigation) เป็นองค์กรสหวิชาชีพที่ปฏิบัติงานเชิงรุก เพื่อป้องกันปราบปรามและควบคุมอาชญากรรมที่มีผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคงและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยมุ่งมั่นอำนวยความสะดวกด้วยความเชี่ยวชาญพิเศษ สุจริต โปร่งใส สร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชน

¹⁰ http://www.dsi.go.th/dsi/about_box.jsp?detail=2

ภาพที่ 2.7 กรมสอบสวนคดีพิเศษ (Department of Special Investigation)

ความเป็นมา

สืบเนื่องจากสถานการณ์ของโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การพัฒนาด้านเทคโนโลยี ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ไปตลอดถึงการก่ออาชญากรรม ซึ่งพัฒนาจากการใช้ความรุนแรงเป็นอาชญากรรมที่ก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจที่มีมูลค่ามหาศาล ส่งผลกระทบต่อประชาชนเป็นจำนวนมาก การใช้เทคโนโลยีคุณภาพสูงและช่องว่างของกฎหมายปิดบังความผิดของตน มีอิทธิพลและเครือข่ายองค์กรโยโย่ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ทำให้ยากต่อการสืบสวนสอบสวนดำเนินคดี จึงต้องมีการจัดตั้งกรมสอบสวนคดีพิเศษขึ้น โดยอยู่ภายใต้สังกัดกระทรวงยุติธรรม ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2545 ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 ใช้ชื่อภาษาอังกฤษว่า DEPARTMENT OF SPECIAL INVESTIGATION มีชื่อย่อว่า DSI ซึ่งมีบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในด้านต่างๆ พัฒนารูปแบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพ เป็นองค์กรหนึ่งซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ในการปฏิรูประบบราชการ ทำให้ประชาชนและประเทศชาติได้รับความเป็นธรรมและประโยชน์สูงสุด

กรมสอบสวนคดีพิเศษของไทยที่จัดตั้งขึ้นนี้ เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าได้รับอิทธิพลทางแนวคิดของหน่วยงานสืบสวนกลางที่มีชื่อเสียงของสหรัฐอเมริกา คือ หน่วยงาน FBI จึงเป็นที่เรียกกันว่า หน่วย FBI ประเทศไทย¹¹ จากการศึกษาที่มีข้อสังเกตว่า ประเทศไทยมีลักษณะเป็นรัฐเดี่ยว (Single State) มิใช่สหรัฐ (Federal State) หรือสหรัฐ (United States) สำหรับสหรัฐอเมริกานั้นมีการกระจายอำนาจสู่การปกครองท้องถิ่นอย่างสมบูรณ์แบบ แต่ละรัฐ (State) มีอำนาจออกกฎหมายเป็นของตนเองและต่างเป็นอิสระต่อกัน ด้วยความแตกต่างดังกล่าวจึงเป็นเหตุให้อาชญากรหลบหนีข้ามเขตรัฐหนึ่งไปอีกรัฐหนึ่งเพื่อหลบหนีการจับกุมของตำรวจท้องถิ่น ดังนั้นจึงเป็นที่มาของการให้รัฐบาลกลางมีอำนาจในการปราบปรามอาชญากรรมข้ามแดน หน่วยงานตำรวจของรัฐบาลกลาง (Federal Police) ดังกล่าว ได้แก่ สำนักงานสืบสวนสอบสวนแห่งรัฐบาลกลาง (Federal Bureau of Investigation หรือ FBI) สำนักงานปราบปรามยาเสพติดให้โทษ กองตรวจคนเข้าเมือง เป็นต้น หน่วยงานเหล่านี้สังกัดกระทรวงมหาดไทย (Ministry of Interior)

¹¹ อำนวย นิยมะโน. (2546). แนวทางการบริการงานกรมสอบสวนคดีพิเศษ. หน้า 150 – 151.

สำหรับแนวคิดหรือรูปแบบกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของทั้ง Crime Control Model และ Due Process Model นั้น มีความแตกต่างกันในรูปแบบแนวคิดและวิธีปฏิบัติ แต่ทั้งสองรูปแบบมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ การดำรงไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อยของสังคม และวิธีที่ดีที่สุด คือ การผสมผสานทั้งสองรูปแบบ กล่าวคือ ไม่คำนึงถึงการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลจนไร้ขอบเขตจนเลยการควบคุมอาชญากรรม ขณะเดียวกันต้องไม่มุ่งควบคุมอาชญากรรมจนกระทั่งละเลยต่อสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล ทั้งนี้เพื่อผลสุดท้ายอันเป็นเป้าประสงค์ คือ การรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของพลเมือง

ดังนั้นกรมสอบสวนคดีพิเศษซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อป้องกันปราบปรามอาชญากรรมพิเศษนี้ จึงได้รับอิทธิพลแนวคิดที่มาจากรูปแบบการควบคุมอาชญากรรม (Crime Control Model) และ ขณะเดียวกันจะต้องไม่ละเลยการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลตามแนวคิดของหลักกระบวนการยุติธรรม (Due Process Model) ซึ่งทั้งสองแนวคิดและรูปแบบดังกล่าว ต่างมีจุดอ่อนและจุดแข็งด้วยกันทั้งสองระบบ เพียงแต่ต้องหาจุดตัดที่สมดุลให้ได้

พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ¹² ได้มีการพัฒนามาจากหน่วยงานสอบสวนคดีพิเศษในประเทศญี่ปุ่น กระบวนการยุติธรรมในประเทศไทยและกระบวนการยุติธรรมในประเทศญี่ปุ่นมีโครงสร้างทางกฎหมายที่มีลักษณะเด่นและคล้ายคลึงกันมาก คือ โครงสร้างของกฎหมายเป็นระบบกฎหมายแบบซีวิลลอว์หรือระบบประมวลกฎหมาย โดยได้รับอิทธิพลมาจากประเทศในภาคพื้นยุโรป เช่น ประเทศฝรั่งเศส ซึ่งวิธีการดำเนินคดีอาญาจะใช้หลักไต่สวน (Inquisitorial System) แต่ในประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่นกลับใช้แนวปฏิบัติวิธีการดำเนินคดีอาญาในระบบปฎิบัติ (Adversary System) ซึ่งเป็นแนวคิดในระบบกฎหมายแบบคอมมอนลอว์ปรัชญาของการค้นหาความจริงในการดำเนินคดีอาญาในระบบนี้ขึ้นอยู่กับพื้นฐานที่ว่า คู่ความทั้งสองฝ่ายมีฐานะเท่าเทียมกัน และคู่ความทั้งสองฝ่ายต้องต่อสู้กันอย่างยุติธรรมต่อหน้าศาล ซึ่งวางตัวเป็นกลางเพื่อค้นหาและแสดงความจริงให้ปรากฏ

ในระบบกฎหมายของประเทศที่ได้รับอิทธิพลจากระบบคอมมอนลอว์ บทบาทของอัยการในฐานะที่เป็นองค์กรกึ่งตุลาการ (Quasi - Judicial Body) ยังจะไม่ชัดเจนนัก อัยการจะไม่มีหน้าที่ที่ชัดเจนที่จะต้องอำนวยความสะดวกให้แกผู้ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม โดยหน้าที่ของอัยการในระบบนี้จะมีลักษณะเป็นฝ่ายโจทก์คือเป็นทนายฝ่ายรัฐเท่านั้น แต่รากฐานของปรัชญาความคิดจะไม่เหมือนกับองค์กรอัยการในประเทศที่เป็นซีวิลลอว์ เนื่องจากการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลย หรือการรวบรวมแสวงหาพยานหลักฐานจะเป็นการกระทำโดยตรง

¹² พิศัญญ์ มหารัศมี. การจัดตั้งหน่วยงานสอบสวนคดีพิเศษในประเทศไทย. หน้า 58-59.

หรือโดยอ้อมจากประชาชนหรือศาล เช่น การให้ศาลเข้าควบคุมการใช้มาตรการบังคับอย่างเคร่งครัด หรือการที่มีคณะลูกขุนซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนเป็นผู้กลั่นกรองดุลยพินิจของศาลในการวินิจฉัยข้อเท็จจริง และในการพิพากษาคดี เป็นต้น ซึ่งตรงข้ามโดยสิ้นเชิงกับการดำเนินคดีอาญาในระบบกฎหมายแบบชีวิตลอร์ดที่จะกำหนดบทบาทของตำรวจ อัยการ และศาล ให้มีหน้าที่ในการเข้าค้นหาความจริง ทุกองค์การที่เข้าร่วมเกี่ยวข้องต้องปฏิบัติงานโดยไม่ลำเอียงหรือเข้าข้างฝ่ายใดเพื่อให้เกิดความเที่ยงตรงโดยมีกลไกในการตรวจสอบถ่วงดุลระหว่างองค์กรอย่างเคร่งครัด อัยการในระบบนี้จึงมีหน้าที่โดยตรงในการเข้าค้นหาความจริงเพื่อที่จะนำเสนอข้อเท็จจริงในปรากฏแก่ศาล เพื่อที่ศาลจะใช้ดุลยพินิจในการกำหนดโทษอย่างเหมาะสม

อำนาจหน้าที่และการบังคับใช้กฎหมาย

1. ป้องกัน ปราบปราม และควบคุมอาชญากรรมที่มีผลกระทบร้ายแรงต่อเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
2. พัฒนากฎหมาย กฎระเบียบ รูปแบบ วิธีการ และมาตรการในการป้องกันปราบปราม และควบคุมอาชญากรรมที่มีผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคงและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
3. พัฒนาโครงการและการบริหารจัดการองค์กร
4. พัฒนาศักยภาพโดยเสริมสร้างศักยภาพในด้านความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และขวัญกำลังใจ
5. ประสานส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือในการป้องกัน ปราบปราม และควบคุมอาชญากรรมกับทุกภาคส่วนทั้งภายในและต่างประเทศ

**คดีที่อยู่ในความรับผิดชอบ¹³ และเงื่อนไขคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่เข้าสู่ระบบ
กรมสอบสวนคดีพิเศษ**

คดีพิเศษที่จะต้องดำเนินการสืบสวนและสอบสวนตามพระราชบัญญัตินี้ ได้แก่ คดีความผิดทางอาญาดังต่อไปนี้

- (1) คดีความผิดทางอาญาตามกฎหมายที่กำหนดไว้ในบัญญัติท้ายพระราชบัญญัตินี้ และที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยการเสนอแนะของ กคพ. โดยคดีความผิดทางอาญาตามกฎหมายดังกล่าวจะต้องมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

¹³ พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ 2547, มาตรา 21.

(ก) คดีความผิดทางอาญาที่มีความซับซ้อน จำเป็นต้องใช้วิธีการสืบสวนสอบสวน และรวบรวมพยานหลักฐานเป็นพิเศษ

(ข) คดีความผิดทางอาญาที่มีหรืออาจมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อความสงบเรียบร้อย และศีลธรรมอันดีของประชาชน ความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือระบบ เศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ

(ค) คดีความผิดทางอาญาที่มีลักษณะเป็นการกระทำความผิดข้ามชาติที่สำคัญ หรือเป็นการกระทำขององค์การอาชญากรรม หรือ

(ง) คดีความผิดทางอาญาที่มีผู้ทรงอิทธิพลที่สำคัญเป็นตัวการ ผู้ใช้หรือผู้สนับสนุน ทั้งนี้ ตามรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดที่ กคพ. กำหนด

(2) คดีความผิดอาญาทางอาญาอื่นนอกจาก (1) ตามที่ กคพ. มีมติด้วยคะแนนเสียง ไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

ในคดีที่มีการกระทำอันเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบทและบทใดบทหนึ่ง จะต้องดำเนินการ โดยพนักงานสอบสวนคดีพิเศษตามพระราชบัญญัตินี้ หรือคดีที่มีการกระทำ ความผิดหลายเรื่องต่อเนื่องหรือเกี่ยวพันกัน และความผิดเรื่องใดเรื่องหนึ่งจะต้องดำเนินการโดย พนักงานสอบสวนคดีพิเศษตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจสืบสวน สอบสวนสำหรับความผิดบทอื่นหรือเรื่องอื่นด้วย และให้ถือว่าคดีดังกล่าวเป็นคดีพิเศษ

บรรดาคดีใดที่ได้ทำการสอบสวนเสร็จแล้วโดยพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ ให้ถือว่า การสอบสวนนั้นเป็นการสอบสวนในคดีพิเศษตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว

บทบัญญัติในมาตรานี้ให้ใช้บังคับกับบุคคลที่เป็นตัวการ ผู้ใช้หรือผู้สนับสนุน การกระทำความผิดด้วย

นอกจากนี้ยังมีบัญชีท้ายพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ระบุคดีความผิด อาชญากรรมทางเศรษฐกิจทั้งหมด จำนวน 22 พระราชบัญญัติ และอีก 5 พระราชบัญญัติ ซึ่งประกาศ ในกฎกระทรวง โดยคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ อยู่ในลำดับที่ 22

1. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน
2. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการแข่งขันทางการค้า
3. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์
4. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์และธุรกิจ เกรดิฟองซิเอร์
5. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการเล่นแชร์

6. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน
7. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ
8. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแบบผังภูมิของวงจรรวม
9. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค
10. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องหมายการค้า
11. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยเงินตรา
12. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตใน

ราชอาณาจักร

13. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน
14. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทย
15. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด
16. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
17. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
18. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์
19. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน
20. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
21. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยสิทธิบัตร
22. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

คดีความผิดอาญาตามกฎหมายที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดคดีพิเศษเพิ่มเติมตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 บัญชีท้ายประกาศ กคพ. ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2547) คือ¹⁴

1. คดีความผิดตามประมวลรัษฎากร
2. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร
3. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต
4. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยสุรา
5. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยยาสูบ

¹⁴ กฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดคดีพิเศษเพิ่มเติมตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษ, 2547.

เงื่อนไขคดีเข้าสู่การสอบสวนคดีพิเศษ คือ นอกจากคดีความผิดทางอาญาตามกฎหมายที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ ซึ่งมีทั้งสิ้น 22 คดีความผิดและที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยการเสนอแนะของกคพ. (คือการกำหนดบัญชีเพิ่มเติมนั่นเอง) ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติหรือตามกฎกระทรวง ก็จะต้องมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 21 (1) (ก) (ข) (ค) หรือ (ง) ได้แก่

(ก) คดีความผิดทางอาญาที่มีความซับซ้อนจำเป็นต้องใช้วิธีการสืบสวนสอบสวนและรวบรวม พยานหลักฐานเป็นพิเศษ

(ข) คดีความผิดทางอาญาที่มีหรืออาจมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อความสงบเรียบร้อย และศีลธรรมอันดีของประชาชน ความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือระบบเศรษฐกิจ หรือการคลังของประเทศ

(ค) คดีความผิดทางอาญาที่มีลักษณะเป็นการกระทำความผิดข้ามชาติที่สำคัญ หรือเป็นการกระทำขององค์กรอาชญากรรม หรือ

(ง) คดีความผิดทางอาญาที่มีผู้ทรงอิทธิพลที่สำคัญเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน

อีกทั้งจะต้องเป็นไปตามรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดที่ กคพ. กำหนดด้วย ดังนั้น คดีพิเศษประเภทที่ 1 นี้ จึงต้องเป็นคดีที่มีความสำคัญมากและมีลักษณะพิเศษ โดยเฉพาะ เป็นที่น่าสังเกตว่าบทบัญญัติตามมาตรา 21 (1) (ก) (ข) (ค) หรือ (ง) ดังกล่าว มีลักษณะเป็นนามธรรม จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิด เพื่อให้มีลักษณะเป็นนามธรรมขึ้นและทั้งนี้มาตรา 10 วรรคท้าย ได้กำหนดไว้ด้วยว่า จะต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ตัวอย่าง รายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดที่ กคพ. อาจกำหนดขึ้น “กำหนดให้คดีความผิดตามมาตรา 4 และมาตรา 5 แห่งพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 ที่อ้างหรือเชื่อว่ามีจำนวนผู้เสียหายตั้งแต่ 200 คนขึ้นไป หรือมีจำนวนผู้ยืมเงินรวมกันตั้งแต่ 100 ล้านบาทขึ้นไป หรืออธิบดีมีคำสั่งให้ทำการสืบสวนสอบสวน แล้วแต่กรณี เป็นคดีพิเศษ” จากตัวอย่างดังกล่าว หากมีการกำหนดเช่นนี้ เฉพาะคดีความผิดที่มีลักษณะพิเศษดังกล่าวเท่านั้น จะต้องทำการสืบสวนสอบสวนตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ส่วนคดีความผิดในฐานความผิดเดียวกัน แต่ไม่ได้มีลักษณะพิเศษดังกล่าว ก็ทำการสืบสวนสอบสวนตามปกติ โดยอาจเป็นความรับผิดชอบของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

นอกจากนี้ ในวรรคสอง วรรคสาม และวรรคท้าย ยังกำหนดสาระสำคัญไว้ด้วยว่า ในคดีที่มีการกระทำอันเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท และบทใดบทหนึ่งจะต้องดำเนินการโดยพนักงานสอบสวนคดีพิเศษตามพระราชบัญญัตินี้ หรือคดีที่มีการกระทำความผิดหลายเรื่องต่อเนื่องหรือเกี่ยวพันกัน และความผิดเรื่องใดเรื่องหนึ่งจะต้องดำเนินการโดยพนักงานสอบสวนคดีพิเศษตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจสืบสวนสอบสวนสำหรับความผิดบทอื่นหรือเรื่องอื่นด้วยและให้ถือว่าคดีดังกล่าวเป็นคดีพิเศษ

สำหรับคดีเกี่ยวกับการกระทำความผิดในการซื้อขายหลักทรัพย์นั้น เพื่อเป็นการระบุให้ชัดเจนถึงอำนาจหน้าที่และไม่ให้เกิดการทำงานที่ซ้ำซ้อนกันระหว่างกองบังคับการปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีและกรมสอบสวนคดีพิเศษ จึงมีประกาศ กคพ. เรื่อง การกำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดตามบัญชีท้ายประกาศ กคพ. ออกตามความในมาตรา 21 วรรคหนึ่ง (1) แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ซึ่งได้กำหนดมาตราต่างๆ แห่งพระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์ อันถือว่าเป็นมาตราที่เข้าข่ายการกระทำความผิดตามข้อ 20 ความว่า

ข้อ 20. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

ความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา 278 มาตรา 288 มาตรา 289 มาตรา 296 มาตรา 297 มาตรา 301 และมาตรา 306 ถึง มาตรา 315 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2538

นอกจากนี้ เพื่อประโยชน์ในการประสานการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับคดีพิเศษ ให้ กคพ. มีอำนาจออกข้อบังคับการปฏิบัติหน้าที่ในคดีพิเศษระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง¹⁵ เช่น วิธีปฏิบัติระหว่างหน่วยงานเกี่ยวกับการรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ การดำเนินการเกี่ยวกับหมายเรียกและหมายอาญา การจับ การควบคุม การขัง การค้น การปล่อยชั่วคราว การสืบสวน การสอบสวน การเปรียบเทียบปรับ การส่งมอบคดีพิเศษ และการดำเนินการอื่นเกี่ยวกับคดีอาญาในระหว่างหน่วยงานของรัฐ รวมถึงขอบเขตความรับผิดชอบของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เจ้าพนักงานอื่นของรัฐ พนักงานสอบสวนคดีพิเศษ และเจ้าหน้าที่คดีพิเศษ ในการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษ ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแต่ละแห่ง ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ผลกระทบของการกระทำความผิดและประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดอาญาได้อย่างทั่วถึง ในการนี้อาจกำหนดให้กรณีใดต้องดำเนินการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วยก็ได้ อีกทั้งการแลกเปลี่ยน

¹⁵ พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ 2547, มาตรา 22.

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามคดีพิเศษ การสนับสนุนของหน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษ

ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับคดีพิเศษ¹⁶ พนักงานสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ และเป็นพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ หรือพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แล้วแต่กรณี มีเจ้าหน้าที่คดีพิเศษคอยช่วยเหลือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ ในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวให้เจ้าหน้าที่คดีพิเศษเป็นพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ หรือพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

พนักงานสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจดังต่อไปนี้¹⁷

(1) เข้าไปในเคหสถาน หรือสถานที่ใดๆ เพื่อตรวจค้น เมื่อมีเหตุสงสัยตามสมควรว่ามีบุคคลที่มีเหตุสงสัยว่ากระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษหลบซ่อนอยู่ หรือมีทรัพย์สินซึ่งมีไว้เป็นความผิดหรือได้มาโดยการกระทำความผิด หรือได้ใช้หรือจะใช้ในการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษ หรือซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ ประกอบกับมีเหตุอันควรเชื่อว่า เนื่องจากการเน้นซ้ำกว่าจะเอาหมายค้นมาได้ บุคคลนั้นจะหลบหนีไปหรือทรัพย์สินนั้นจะถูกโยกย้าย ซุกซ่อน ทำลาย หรือทำให้เปลี่ยนสภาพไปจากเดิม

(2) ค้นบุคคลหรือยานพาหนะที่มีเหตุสงสัยตามสมควรว่ามีทรัพย์สินซึ่งมีไว้เป็นความผิด หรือได้มาโดยการกระทำความผิด หรือได้ใช้หรือจะใช้ในการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษ หรือซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้

(3) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกให้สถาบันการเงิน ส่วนราชการ องค์กร หรือหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ส่งเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องมาเพื่อให้ถ้อยคำ ส่งคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือส่งบัญชีเอกสาร หรือหลักฐานใดๆ มาเพื่อตรวจสอบ หรือเพื่อประกอบการพิจารณา

(4) มีหนังสือสอบถาม หรือเรียกบุคคลใดๆ มาเพื่อให้ถ้อยคำ ส่งคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือส่งบัญชีเอกสาร หรือหลักฐานใดๆ มาเพื่อตรวจสอบ หรือเพื่อประกอบการพิจารณาชี้ค หรืออายัดทรัพย์สินที่ค้นพบ หรือที่ส่งมาดังกล่าวไว้ใน (1) (2) (3) และ (4)

การใช้อำนาจตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษปฏิบัติตามข้อบังคับที่ กคพ. กำหนด

¹⁶ พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ 2547, มาตรา 23.

¹⁷ พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ 2547, มาตรา 24.

เฉพาะการใช้อำนาจตามวรรคหนึ่ง (1) นอกจากพนักงานสอบสวนคดีพิเศษต้องดำเนินการเกี่ยวกับวิธีการค้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษแสดงความบริสุทธิ์ก่อนการเข้าค้น รายงานเหตุผลและผลการตรวจค้นเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไป และบันทึกเหตุผลภัยตามสมควรและเหตุอันควรเชื่อที่ทำให้สามารถเข้าค้นได้เป็นหนังสือให้ไว้แก่ผู้ครอบครองเคหสถานหรือสถานที่ค้น แต่ถ้าไม่มีผู้ครอบครองอยู่ ณ ที่นั้น ให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษส่งมอบสำเนาหนังสือนั้นให้แก่ผู้ครอบครองดังกล่าวในทันทีที่กระทำได้ และหากเป็นการเข้าค้นในเวลากลางคืนภายหลังพระอาทิตย์ตก พนักงานสอบสวนคดีพิเศษผู้เป็นหัวหน้าในการเข้าค้น ต้องชำระการพลเรือนตำแหน่งตั้งแต่ระดับ 7 ขึ้นไปด้วย

ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า¹⁸ เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารอื่นใด ซึ่งส่งทางไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์ เครื่องมือหรืออุปกรณ์ในการสื่อสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศใด ถูกใช้หรืออาจถูกใช้ เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษ พนักงานสอบสวนคดีพิเศษซึ่งได้รับอนุมัติจากอธิบดีเป็นหนังสือจะยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่ออธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญา เพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารดังกล่าวก็ได้ ตามเหตุผลและความจำเป็นดังต่อไปนี้

1. มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะมีการกระทำความผิดหรือจะมีการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษ
2. มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษ

จากการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

3. ไม่อาจใช้วิธีการอื่นใดที่เหมาะสมหรือประสิทธิภาพมากกว่าได้

ในกรณีจำเป็นและเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติ¹⁹ ให้อธิบดีหรือผู้ได้รับมอบหมายมีอำนาจให้บุคคลใด จัดทำเอกสารหรือหลักฐานใดขึ้นหรือเข้าไปแฝงตัวในองค์กรหรือกลุ่มคนใด เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวน และให้ถือว่าเป็นการกระทำโดยชอบ

กรมสอบสวนคดีพิเศษได้รับยกเว้นไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน²⁰ เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน และกฎหมายว่าด้วยการควบคุมยุทธภัณฑ์ เช่นเดียวกับราชการทหารและตำรวจ

¹⁸ พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ 2547, มาตรา 25.

¹⁹ พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ 2547, มาตรา 27.

²⁰ พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ 2547, มาตรา 29.

ในการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษคดีใด มีเหตุจำเป็นต้องใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเป็นพิเศษ อธิบดีอาจแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านนั้นเป็นที่ปรึกษาพิเศษได้²¹

เพื่อประสิทธิภาพในการปราบปรามการกระทำความผิดคดีพิเศษ²² กตพ. จะให้ความเห็นชอบให้คดีพิเศษคดีใดต้องมีพนักงานอัยการหรืออัยการทหารแล้วแต่กรณี มาสอบสวนร่วมกับพนักงานสอบสวนคดีพิเศษหรือมาปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับพนักงานสอบสวนคดีพิเศษเพื่อให้คำแนะนำและตรวจสอบพยานหลักฐานตั้งแต่ขั้นเริ่มการสอบสวนแล้วแต่กรณีก็ได้ เว้นแต่การสอบสวนคดีพิเศษที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา 21 วรรคหนึ่ง (1) (ค) หรือ (ง) ต้องมีพนักงานอัยการหรืออัยการทหารมาสอบสวนร่วมกับพนักงานสอบสวนคดีพิเศษทุกคดี

จะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษฉบับนี้ได้ให้อำนาจแก่พนักงานสอบสวนคดีพิเศษในการสืบสวนสอบสวนพยานหลักฐานเบื้องต้นในกระบวนการดำเนินคดีก่อนฟ้องมากกว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเป็นอย่างมาก แต่เนื่องจากอำนาจที่มากกว่านั้นอาจนำมาซึ่งปัญหาในการควบคุมการใช้อำนาจนั้นในอนาคตได้

2.3.4 สำนักงานคดีพิเศษ สำนักงานอัยการสูงสุด

สำนักงานคดีพิเศษ ได้จัดตั้งขึ้นตามคำสั่งสำนักงานอัยการสูงสุดที่ 71/2546 เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานอัยการสูงสุด (เพิ่มเติม) ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2546 และตามคำสั่งสำนักงานอัยการสูงสุดที่ 166/2546 เรื่อง โอนส่วนราชการและกำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีพิเศษ ลงวันที่ 25 เมษายน 2546 ซึ่งแบ่งส่วนราชการและกำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ดังนี้ต่อไป

²¹ พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ 2547, มาตรา 30.

²² พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ 2547, มาตรา 32.

อำนาจหน้าที่และการบังคับใช้กฎหมาย

1. ฝ่ายกิจการทั่วไป

- รับผิดชอบงานธุรการ งานสารบบคดี งานบริหารงานบุคคล งานเลขานุการ งานงบประมาณ งานการเงินและการบัญชี งานเกี่ยวกับอาคารสถานที่ พัสดุ และยานพาหนะของสำนักงาน
- ปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

2. สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีพิเศษ 1

- รับผิดชอบการดำเนินคดีทั้งปวงที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ กระทรวงยุติธรรม ยกเว้นคดีทั้งปวงที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคดีเศรษฐกิจและทรัพยากร ปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

3. สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีพิเศษ 2

- รับผิดชอบการดำเนินคดีทั้งปวง ซึ่งโอนมาจากสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- รับผิดชอบการดำเนินคดีทั้งปวงตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของอัยการสูงสุด ซึ่งอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- รับผิดชอบการดำเนินคดีทั้งปวงที่กฎหมายกำหนด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของอัยการสูงสุดในการดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ส่งสำนวนมาให้ดำเนินคดีตามที่อัยการสูงสุดมอบหมาย
- รับผิดชอบการดำเนินคดีกับบุคคลผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ
- ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

4. สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีพิเศษ 3

- รับผิดชอบการดำเนินคดีทั้งปวง ซึ่งโอนมาจากสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
- รับผิดชอบการดำเนินคดีทั้งปวงตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542
- ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

คดีที่อยู่ในความรับผิดชอบ

สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีพิเศษ 1 เป็นผู้รับผิดชอบคดีอาญาและคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ จำนวน 25 พระราชบัญญัติ ซึ่งอยู่ในอำนาจการสอบสวนของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ซึ่งนอกเหนือจากความรับผิดชอบในการตรวจสอบสำนวนคดีเพื่อพิจารณาสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องต่อศาลแล้ว พนักงานอัยการยังมีหน้าที่เข้าไปร่วมสอบสวนกับพนักงานสอบสวนคดีพิเศษเพื่อให้คำแนะนำและตรวจสอบพยานหลักฐานตั้งแต่ชั้นเริ่มการสอบสวนจนเสร็จสิ้นการทำสำนวน อันเป็นมาตรการหนึ่งในการอุดช่องโหว่ของการพิจารณาสั่งไม่ฟ้อง เนื่องจากพยานหลักฐานไม่เพียงพอที่จะกล่าวหาว่าผู้ต้องหากระทำความผิดเพราะพนักงานอัยการขอมรู้เองอยู่แล้วว่า ต้องการพยานหลักฐานส่วนใดอีกเพื่อพิจารณาสั่งฟ้องต่อศาล

2.4 เปรียบเทียบการบังคับใช้กฎหมายของกรมสอบสวนคดีพิเศษกับกองบังคับการปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี

1. กรมสอบสวนคดีพิเศษ กระทรวงยุติธรรม มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้รักษาการตามกฎหมาย นอกจากนี้ให้จัดตั้งคณะกรรมการคดีพิเศษ หรือ กคพ. ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงมหาดไทย อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา และคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านเศรษฐศาสตร์การเงินการธนาคาร เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือกฎหมายอย่างน้อยด้านละ 1 คน โดยคณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้ง นอกจากนี้ กคพ. ยังมีอำนาจหน้าที่ในการให้คำแนะนำแก่คณะรัฐมนตรีในการออกกฎหมายกระทรวงกำหนดคดีพิเศษและกำหนดลักษณะของการกระทำความผิดอันถือได้ว่าเป็นคดีพิเศษและต้องดำเนินการสืบสวนสอบสวนตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ

กองบังคับการปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี ขึ้นตรงต่อกองบังคับการตำรวจสอบสวนกลาง มีพนักงานตำรวจเป็นพนักงานสอบสวน รับผิดชอบตามท้องที่ที่ได้รับมอบหมาย และสรุปสำนวนทำความเห็นเสนอไปยังสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีเศรษฐกิจและทรัพยากร เพื่อพิจารณาสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องต่อศาล การทำสำนวนของพนักงานสอบสวนเป็นการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานโดยดำเนินการสืบสวนสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

2. กรมสอบสวนคดีพิเศษ กระทรวงยุติธรรม มีพนักงานสอบสวนคดีพิเศษและเจ้าหน้าที่คดีพิเศษ โดยเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญและมีคุณสมบัติตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน นอกจากนี้ยังกำหนดคุณสมบัติพิเศษอื่นอีก เช่น สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางกฎหมาย และสอบไล่ได้เป็นเนติบัณฑิตตามหลักสูตรของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา อันเทียบเท่ากับหลักเกณฑ์เบื้องต้นของผู้ที่จะสอบคัดเลือกเป็นผู้ช่วยผู้พิพากษาหรืออัยการผู้ช่วย นอกจากนี้ยังกำหนดค่าตอบแทนเป็นพิเศษเทียบกับค่าตอบแทนของผู้ปฏิบัติงานอื่นในกระบวนการยุติธรรม

กองบังคับการปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ทำหน้าที่ด้านการสอบสวน ได้แก่ พนักงานสอบสวน (สบ.1) และพนักงานสอบสวน (สบ.2) ซึ่งมียศระหว่างร้อยตำรวจตรีถึงพันตำรวจโทเท่านั้น และต้องเป็นผู้ที่จบการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ มีวุฒิการศึกษาสาขานิติศาสตร์หรือรัฐศาสตร์ การปฏิบัติงานไม่มีค่าตอบแทนพิเศษ เงินเดือนที่ได้รับเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

3. คดีพิเศษที่จะต้องดำเนินการสืบสวนและสอบสวนตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ คือ คดีความผิดทางอาญาที่มีความสลับซับซ้อนและจำเป็นต้องใช้วิธีการสืบสวนสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานเป็นพิเศษ หรือเป็นคดีความผิดทางอาญาที่มีหรืออาจมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือระบบเศรษฐกิจ หรือการคลังของประเทศ หรือคดีความผิดทางอาญาที่มีลักษณะเป็นการกระทำความผิดข้ามชาติที่สำคัญ หรือเป็นการกระทำขององค์กรอาชญากรรม หรือคดีความผิดทางอาญาที่มีผู้ทรงอิทธิพลที่สำคัญเป็นตัวการหรือเป็นผู้สนับสนุน โดยให้ถือว่าคดีความผิดตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงโดยการเสนอแนะของ กกพ. และคดีความผิดทางอาญาตามที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้เป็นคดีพิเศษ

คดีอาญาที่อยู่ในความรับผิดชอบของ กองบังคับการปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี รัฐบาลได้กำหนดแบ่งประเภทไว้โดยเฉพาะแล้วพนักงานสอบสวนจะไม่ดำเนินการสืบสวนสอบสวนคดีอื่นใดนอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ ดังนั้น อำนาจหน้าที่ของทั้งสองหน่วยงานจึงไม่เป็นการทับซ้อนกัน

พนักงานสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษ และเป็นเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่หรือพนักงานสอบสวนเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนของกองบังคับการปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยการประสานงานกับหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับคดีพิเศษตามข้อบังคับและวิธีปฏิบัติที่ กกพ. กำหนดไว้

2.5 ผลจากการนำพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษมาใช้บังคับคดีเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมในการซื้อขายหลักทรัพย์ มีดังต่อไปนี้

มาตราหลักในการบังคับใช้กฎหมาย คือ

มาตรา 23 ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับคดีพิเศษ ให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษ และเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ หรือพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้วแต่กรณี

ให้เจ้าหน้าที่คดีพิเศษมีหน้าที่ช่วยเหลือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับคดีพิเศษเพียงเท่าที่พนักงานสอบสวนคดีพิเศษมอบหมาย ในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ให้เจ้าหน้าที่คดีพิเศษเป็นพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ หรือพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในกรณีจำเป็นอธิบดีจะให้ข้าราชการ หรือลูกจ้างกรมสอบสวนคดีพิเศษผู้หนึ่งผู้ใดที่มีใช้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษ หรือเจ้าหน้าที่คดีพิเศษปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ หรือเจ้าหน้าที่คดีพิเศษเพื่อปฏิบัติงานเรื่องหนึ่งเรื่องใดที่เกี่ยวกับการสืบสวนเป็นการเฉพาะก็ได้

ในการปฏิบัติงานเฉพาะเรื่องที่ได้รับมอบหมายตามวรรคสาม ให้ผู้นั้นเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาและให้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่คดีพิเศษเฉพาะเรื่องที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น

หลักเกณฑ์ วิธีการมอบหมาย และการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรานี้ ให้เป็นไปตามข้อบังคับที่ กคพ. กำหนด

มาตรานี้เป็นการดำเนินการต่างๆ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเป็นมาตราที่เริ่มเข้าสู่กระบวนการมาตรการพิเศษ

มาตรการพิเศษที่บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ

1. มาตรา 24 เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษ มีอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย

(1) เข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่ใดๆ เพื่อตรวจค้นเมื่อมีเหตุสงสัยตามสมควรว่า มีบุคคลที่มีเหตุสงสัยว่ากระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษหลบซ่อนอยู่ หรือมีทรัพย์สินซึ่งมีไว้เป็นความผิดหรือได้มาโดยการกระทำความผิด หรือได้ใช้หรือจะใช้ในการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษ หรือซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ ประกอบกับมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะเนื่องจาก

การเน้นย้ำว่าจะเอาหมายค้นมาได้ บุคคลนั้นจะหลบหนีไป หรือทรัพย์สินนั้นจะถูกโยกย้าย ซุกซ่อน ทำลาย หรือทำให้เปลี่ยนสภาพไปจากเดิม

การค้นโดยไม่มีหมาย มีประโยชน์ต่อการป้อนหุ่นเป็นอย่างมาก ซึ่งคดีป้อนหุ่นนั้นเป็นคดีที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริงจำนวนมาก และหลักฐานที่อยู่ในคอมพิวเตอร์ต่างๆ มักจะอยู่กับตัวผู้กระทำความผิด ซึ่งอาจจะสูญหายไปได้โดยง่ายในบางเรื่อง เมื่อเรารู้เบาะแสแล้วมัดตัวขอหมาย อาจจะช้า และทำให้ความลับรั่วไหล จึงจำเป็นต้องใช้มาตรการพิเศษนี้เข้าค้นเพื่อจะได้มาซึ่งร่องรอยของการกระทำความผิด หลักฐานที่ถูกเซฟไว้ในคอมพิวเตอร์จะได้ไม่ถูกทำลายเคลื่อนย้ายไป ทำให้ได้พยานหลักฐานครบถ้วน

2. มาตรา 24 (3) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกให้สถาบันการเงิน ส่วนราชการ องค์การ หรือหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ส่งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมาเพื่อให้ถ้อยคำ ส่งคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือส่งบัญชีเอกสาร หรือหลักฐานใดๆ มาเพื่อตรวจสอบหรือเพื่อประกอบการพิจารณา

เป็นเรื่องการเรียกข้อมูล เอกสารหลักฐานมาประกอบการพิจารณาคดี ซึ่งสามารถเรียกข้อมูลจากจากธนาคาร จากหน่วยงานราชการ หรือหน่วยงานอื่น หรือเรียกบุคคล มาซักถามมาแล้ว ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการแสวงหาพยานหลักฐาน เพราะไม่ต้องเสียเวลาในการค้นหาพยานและประหยัดเวลา

3. มาตรา 24 (4) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลใดๆ มาเพื่อให้ถ้อยคำ ส่งคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือส่งบัญชีเอกสาร หรือหลักฐานใดๆ มาเพื่อตรวจสอบ หรือเพื่อประกอบการพิจารณา

เป็นเรื่องการเรียกบุคคลใดๆ มาซักถาม ชี้แจง ซึ่งมาตรการพิเศษนี้สามารถทำให้การพิจารณาเป็นไปอย่างรวดเร็วและเข้าถึงพยานหลักฐานได้ดี โดยสามารถเรียกใครก็ได้มาสอบ เช่น เรียกโบรคเกอร์ กรรมการผู้ถือหุ้น ซึ่งข้อมูลจะเร็ว ดีกว่าที่จะไปคอยตามเก็บเอกสารรายงานประจำปี จัดว่าเป็นมาตรการเชิงรุกที่สำคัญ

4. มาตรา 30 ในการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษคดีใด มีเหตุจำเป็นต้องใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเป็นพิเศษ อธิบดีอาจแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านนั้นเป็นที่ปรึกษาคดีพิเศษได้

เป็นเรื่องการแต่งตั้งที่ปรึกษาคดีพิเศษ ซึ่งจากมาตรานี้สามารถตั้งให้ กลต. มาเป็นที่ปรึกษาคดีพิเศษ ทำให้ได้ข้อมูลตั้งแต่เริ่มกระทำความผิด เพราะ กลต. อยู่ห้องค้า สามารถเข้าใจข้อมูลได้ดี ซึ่งถ้าแต่งตั้งที่ปรึกษาแล้ว ทำให้พยานหลักฐานครบถ้วน

5. มาตรา 32 ในกรณีที่ กคพ. เห็นว่า เพื่อประสิทธิภาพในการปราบปราม การกระทำความผิดคดีพิเศษ กคพ. จะให้ความเห็นชอบให้คดีพิเศษคดีหนึ่งคดีใดหรือคดีประเภทใด ต้องมีพนักงานอัยการหรืออัยการทหารแล้วแต่กรณี มาสอบสวนร่วมกับพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ หรือมาปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ เพื่อให้คำแนะนำและตรวจสอบพยานหลักฐาน ตั้งแต่ชั้นเริ่มการสอบสวนแล้วแต่กรณีก็ได้ เว้นแต่การสอบสวนคดีพิเศษที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ตามมาตรา 21 วรรคหนึ่ง (1) (ค) หรือ (ง) ต้องมีพนักงานอัยการหรืออัยการทหาร มาสอบสวน ร่วมกับพนักงานสอบสวนคดีพิเศษทุกคดีแล้วแต่กรณี ทั้งนี้การสอบสวนร่วมกันหรือการปฏิบัติ หน้าที่ร่วมกันดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ กคพ. กำหนด

เป็นเรื่องการมีพนักงานอัยการร่วมสอบสวนและให้คำแนะนำ การที่อัยการร่วม สอบสวนด้วยเป็นการดี เพราะพนักงานอัยการจะมีการรู้เห็นแต่แรกเริ่มคดี ได้สัมผัสพยาน จะทำให้ ได้รับความเป็นธรรม ซึ่งหากพิจารณาเห็นว่า ผู้ใดไม่ใช่ผู้กระทำความผิด ก็ไม่ต้องเอาเข้ามาใน กระบวนการยุติธรรม ถ้าพิจารณาเห็นว่าผู้ใดกระทำความผิดก็ต้องลงโทษ ซึ่งเป็นการดีกว่าที่จะ พิจารณาความผิดจากพยานหลักฐานในสำนวนแต่เพียงอย่างเดียว

6. มาตรา 33 ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนและสอบสวน คดีพิเศษเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ รัฐมนตรีอาจเสนอให้นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล มีคำสั่งตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานอื่น มาปฏิบัติหน้าที่ในการสอบสวนคดีพิเศษเพื่อช่วยเหลือในการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษนั้นได้

เป็นเรื่องการสั่งให้เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานอื่นมาปฏิบัติงานในกรมสอบสวนคดีพิเศษ ซึ่งเราสามารถจะไปดึงเอาคนในหน่วยงานราชการอื่นที่มีความสามารถมาทำในกรมสอบสวนคดีพิเศษ เช่น คนจากกระทรวงการคลัง ซึ่งมีหน้าที่ในการกำกับตรวจสอบเกี่ยวข้องกับตลาดทุนอยู่ด้วย มีความเข้าใจดี รู้เรื่องงบประมาณ ซึ่งอาจจะคนที่มีเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเหล่านี้มาทำคดีป็นหุ้น แทนที่จะให้พนักงานสอบสวนซึ่งไม่มีความเชี่ยวชาญทำสำนวนเองโดยลำพัง

7. มาตรา 22 เพื่อประโยชน์ในการประสานการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปราม การกระทำความผิดเกี่ยวกับคดีพิเศษ ให้ กคพ. มีอำนาจออกข้อบังคับการปฏิบัติหน้าที่ในคดีพิเศษ ระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

(1) วิธีปฏิบัติระหว่างหน่วยงานเกี่ยวกับการรับคำร้องทุกข์หรือ คำกล่าวโทษ การดำเนินการเกี่ยวกับหมายเรียกและหมายอาญา การจับ การควบคุม การขัง การค้น หรือการปล่อยชั่วคราว การสืบสวน การสอบสวน การเปรียบเทียบปรับ การส่งมอบคดีพิเศษ และ การดำเนินการอื่นเกี่ยวกับคดีอาญาในระหว่างหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ป้องกันและ ปราบปรามการกระทำความผิดอาญา

(2) ขอบเขตความรับผิดชอบของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เจ้าพนักงานอื่นของรัฐ พนักงานสอบสวนคดีพิเศษ และเจ้าหน้าที่คดีพิเศษ ในการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษ ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแต่ละแห่ง ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ผลกระทบของการกระทำความผิด และประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดอาญาได้อย่างทั่วถึง ในการนี้อาจกำหนดให้กรณีใดต้องดำเนินการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วยก็ได้

(3) การแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามคดีพิเศษ

(4) การสนับสนุนของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษ

เมื่อมีข้อบังคับตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ปฏิบัติตามข้อบังคับที่กำหนดนั้น ถ้าข้อบังคับดังกล่าวเป็นการกำหนดหน้าที่ในระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ หรือพนักงานสอบสวน ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้ถือว่าการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวในส่วนที่เกี่ยวข้องเป็นการดำเนินการของผู้มีอำนาจหน้าที่สืบสวนและสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในระหว่างที่ยังไม่มีข้อบังคับตามวรรคหนึ่ง สำหรับคดีพิเศษในเรื่องใด ให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเกี่ยวกับการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษในเรื่องนั้น เป็นไปตามที่กรมสอบสวนคดีพิเศษและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจะตกลงกัน เว้นแต่ กคพ. จะมีมติเป็นอย่างอื่น

เป็นเรื่องการร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ โดยการที่หน่วยงานอื่นมีส่วนร่วม มีการสนธิกำลังมีการให้ข้อมูลกัน เป็นเครื่องมืออย่างดีในการค้นหาพยานหลักฐาน ซึ่งคดีป็นหุ้นควรมีหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยทำงานร่วมกันแบบบูรณาการ แสรัข้อมูลกัน มาตรการสอบสวนพิเศษก็จะเป็นประโยชน์ขึ้น

ส่วนข้อบังคับของอัยการ ซึ่ง กคพ. เป็นคนออกข้อบังคับว่าด้วยวิธีปฏิบัติงานนั้นการที่พนักงานอัยการมาร่วมสอบสวน แต่ไม่ต้องร่วมทำความเห็นนั้นไม่น่าจะถูกต้อง

9. มาตรา 27 ในกรณีจำเป็นและเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้อธิบดีหรือผู้ได้รับมอบหมายมีอำนาจให้บุคคลใด จัดทำเอกสารหรือหลักฐานใดขึ้นหรือเข้าไป แฝงตัวในองค์กรหรือกลุ่มคนใดเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามข้อบังคับ ที่อธิบดีกำหนด

เป็นเรื่องการแฝงตัว การพรางตัว การทำเอกสารหลักฐานไม่จริง ใช้ข้อมูลเท็จ เข้าไป ทำกับดัก ล่อลวงว่าอาชญากรกำลังป็นหุ้นซื้อขายหลักทรัพย์ เข้าไปคอนแทคเพื่อใกล้ชิดกับอาชญากร มากขึ้น ซึ่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาไม่ได้บัญญัติไว้ แต่กฎหมายฉบับนี้มี ทำให้ได้ ข้อมูลพยานหลักฐานที่แท้จริงเพราะได้ประกบตัวกับอาชญากรในขณะที่กระทำความผิด

10. มาตรา 31 ค่าใช้จ่ายสำหรับการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษและวิธีการเบิก เงินทรงจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงยุติธรรม โดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

เป็นเรื่องค่าใช้จ่ายในการสืบสวนสอบสวน ซึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญาไม่ได้บัญญัติไว้ แต่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติไว้เพื่อจะได้มีเงินไปหล่อซื้อ หาข่าว ซื้อข่าว สร้างความสัมพันธ์ ทำให้คดีเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมในการซื้อขายหลักทรัพย์บรรลุเป้าหมาย เพราะมีมาตรการพิเศษให้อำนาจไว้